

Beheerplan Bomen

2016-2021

PLANMATIG BEHEREN

Beheerplan Bomen 2016-2021 Gemeente Nissewaard

Projectgroep bestaande uit:

K. Beeker	Gemeente Nissewaard
J. Pluim	Gemeente Nissewaard
J. Berrevoets	Gemeente Nissewaard

R. van Wageningen	Bomenwacht Nederland
S. Driessen	Bomenwacht Nederland
H.L. Sloots	Bomenwacht Nederland
M. Brunings	Bomenwacht Nederland

Colofon

Beheerplan Bomen 2016-2021

Gemeente Nissewaard
Afdeling Stadsbeheer
Postbus 25
3200 AA Spijkenisse

Bomenwacht Nederland
Ligusterbaan 12
Postbus 240
2900 AE Capelle aan den IJssel

Vastgesteld door de gemeenteraad Nissewaard: juli 2016

Inhoud

Leeswijzer	1
1 Inleiding.....	2
1.1 Aanleiding	2
1.2 Doel.....	2
1.3 Aanpak.....	2
1.4 Afbakening	3
2 Huidige situatie.....	4
2.1 Boomgegevens	4
2.2 Beheervormen	6
2.3 Meldingen	6
3 Kaders bomenbeheer	6
3.1 Wettelijke kaders.....	7
3.2 Gemeentelijke beleidskaders.....	8
3.3 Ambitie gemeente	10
3.4 Differentiatie beheer naar status/categorie	12
3.5 Speerpunten en keuzes beheer per wijk/gebied	13
4 Algemene kwaliteitseisen bomenbeheer	15
4.1 Werken volgens Handboek Bomen (inclusief kwaliteitscontroles).....	15
4.2 Bomenpaspoort.....	16
4.3 Criteria boomverzorgers	16
4.4 Kwaliteitsborging databeheer	17
5 Regulier onderhoud	18
5.1 Cyclus en onderhoudsplan.....	18
5.2 Boomveiligheidsonderzoek, onderhoudsinventarisatie en nader onderzoek	18
5.3 Vervanging bomen	19
6 Incidentele werkzaamheden.....	21
6.1 Omgang met calamiteiten (weersafhankelijk)	21
6.2 Ziekten en plagen	21
6.3 Overlast.....	21
6.4 Omgang met particulier beheerde boomspiegels.....	22
6.5 Overleg disciplines infrastructuur	22
6.6 Beoordeling kapaanvragen	22

7	Communicatie met inwoners	23
7.1	<i>Gemeentelijke bomenpagina</i>	23
7.2	<i>Cyclische werkzaamheden</i>	23
7.3	<i>Jaarlijkse kaplijst en kapmeldingen</i>	23
7.4	<i>Lijst waardevolle bomen</i>	24
7.5	<i>Overlastbeperking (bladkorven, veegploegen)</i>	24
7.6	<i>Vergroten inzicht boomingrepen</i>	24
7.7	<i>Participatie</i>	24
8	Financiën, bestek en verantwoording	25
8.1	<i>Achtergrond</i>	25
8.2	<i>Financiële doorrekening bomenbeheer 2016-2021</i>	25
8.3	<i>Financiële strategie</i>	26
8.4	<i>Bestekseisen</i>	27
8.5	<i>Inhoud managementrapportage</i>	27
	Bijlagen	28

Leeswijzer

Voor u ligt het beheerplan bomen Nissewaard 2016-2021. In hoofdstuk 1 wordt de aanleiding beschreven en worden het doel, de aanpak en de afbakening gegeven. Hoofdstuk 2 beschrijft het bomenbestand zoals dat werd aangetroffen in 2015. In dit hoofdstuk komen de meldingen aan bod die de gemeente binnenkreeg. Hoofdstuk 3 omschrijft de kaders van het bomenbeheer, zowel het wettelijke kader als de gemeentelijke beleidskaders en ambities. Daarbij wordt ingegaan op de differentiatie van het bomenbeheer: welke waarde heeft de boom voor de gemeente en welke consequenties in het beheer volgen daaruit. Ook wordt ingegaan op speerpunten in het beheer per wijk of gebied.

Hoofdstuk 4 beschrijft de kwaliteitseisen. Het Handboek Bomen neemt hier een belangrijke plaats in. De opnamekenmerken worden omschreven en de eisen die worden gesteld aan boomverzorgers, controles en de borging van actuele data. Hoofdstuk 5 gaat in op het regulier onderhoud: hoe dit wordt vormgegeven en wie waar verantwoordelijk voor is. Hoofdstuk 6 gaat in op incidentele werkzaamheden rondom bomenbeheer. Het gaat dan om zaken die niet te plannen zijn, maar waar wel richtlijnen voor worden gegeven, zoals de omgang met calamiteiten bij storm, meldingen van de burger, samenwerking met overige disciplines en de werkwijze rond kapaanvragen.

Hoofdstuk 7 betreft de communicatie over de verschillende werkzaamheden naar de inwoners van Nissewaard. Tot slot omvat hoofdstuk 8 het financiële kader en de gegevens waarover naar bestuur en politiek wordt gerapporteerd in het kader van de verantwoording.

1 Inleiding

Dit beheerplan bomen vormt een leidraad voor het beheer van bomen op hoofdlijnen. Het geeft handvatten voor de communicatie tussen bestuurders, uitvoerders en burgers. Daarnaast is het een toetsinstrument voor specifieke beheerkeuzes en onderhoudsactiviteiten.

De jaarplanning maakt deel uit van het beheerplan. Dit is een concreet uitvoeringsplan dat een overzicht biedt van de diverse te verrichten onderhoudsmaatregelen met bijbehorende inzet van mensen, uitgezet in de tijd.

1.1 Aanleiding

Door de gemeentelijke herindeling van de gemeenten Bernisse en Spijkenisse tot gemeente Nissewaard per 1 januari 2015 dienen bestaande beleids- en beheerplannen te worden geharmoniseerd. Op operationeel niveau zijn reeds stappen gezet richting een gedegen inventarisatie, gegevensregistratie, werkvoorbereiding en uitvoering. Het nieuwe bomenpaspoort is geïmplementeerd in het beheersysteem GBI6. Naar aanleiding van deze werkzaamheden en de gemeentelijke herindeling is de behoefte ontstaan om een nieuw meerjarig beheerplan te formuleren, binnen de kaders van het huidige bomenbeleid.

1.2 Doel

Het doel is om met behulp van een gedegen, meerjarig cyclisch beheerplan bomen sturing te geven aan de uitvoering van het cyclisch bomenbeheer voor de nieuwe gemeente Nissewaard en daarnaast inzicht te verkrijgen en te behouden in de organisatorische en financiële aspecten van het cyclisch bomenbeheer, waarbij 'meer met hetzelfde' centraal staat. De gemeente Nissewaard is in het bezit van een licentie van het Handboek Bomen 2014 van het Norminstituut Bomen. De normen en richtlijnen in dit handboek dienen als uitgangspunt voor de te volgen lijn in het beheerplan. Uiteindelijk wil gemeente Nissewaard met een gelijkblijvend budget voor bomen, een hogere kwaliteit bereiken.

1.3 Aanpak

Vanaf 2016 wordt gestart met cyclisch onderhoud van het bomenbestand, waarbij elke boom ten minste eens in de drie jaar wordt geïnspecteerd op veiligheid en onderhoudsbehoefte. De daaruit volgende maatregelen worden aansluitend uitgevoerd. Gedurende de eerste cyclus (van 2016 tot en met 2018) wordt door middel van inzet van extra budget het grootste deel van de achterstand in beheermaatregelen weggewerkt.

De gemeente Nissewaard gaat haar bomen verdelen over vier statuscategorieën (beleidsstatussen): waardevolle bomen, hoofstructuurbomen, substructuurbomen en functionele bomen. Deze bomen vervullen verschillende rollen binnen de gemeente en hebben daarmee ook een andere status waar het gaat om kap, herinrichting, vervanging of onderhoud. Investerings- en onderhoudsmaatregelen en instandhouding van de boomstructuur voor de toekomstige generaties hangen samen met de betreffende beleidsstatus van de boom.

Doordat wordt ingezet op een hogere kwaliteit van de bomen, zullen soms enkele minder goede bomen moeten wijken om de groei en kwaliteit van andere bomen te laten toenemen. Hierbij speelt mee dat de gemeente de groeiplaats van de bomen voortaan als uitgangspunt neemt. Een boom dient voldoende groeiruimte (ondergronds en bovengronds) mee te krijgen, passend bij de soort, eindomvang en beleidsstatus, zodat de kwaliteit van de bomen zichtbaar zal toenemen.

1.4 Afbakening

Buiten de bebouwde kom van de gemeente Nissewaard komen bomen voor die in eigendom zijn van de provincie Zuid-Holland, Rijkswaterstaat, waterschap Hollandse Delta of derden. Op ambtelijk niveau vindt bij grootschalige wijzigingen overleg plaats. Deze bomen vallen buiten de zorgplicht en de onderhoudsplicht van de gemeente Nissewaard. Dit geldt eveneens voor particuliere (waardevolle) bomen, bomen van woningbouwverenigingen en bomen van scholen. De eigenaar van de boom heeft de bijbehorende plichten, zowel binnen als buiten de bebouwde kom. Deze bomen maken derhalve geen onderdeel uit van het voorliggend beheerplan.

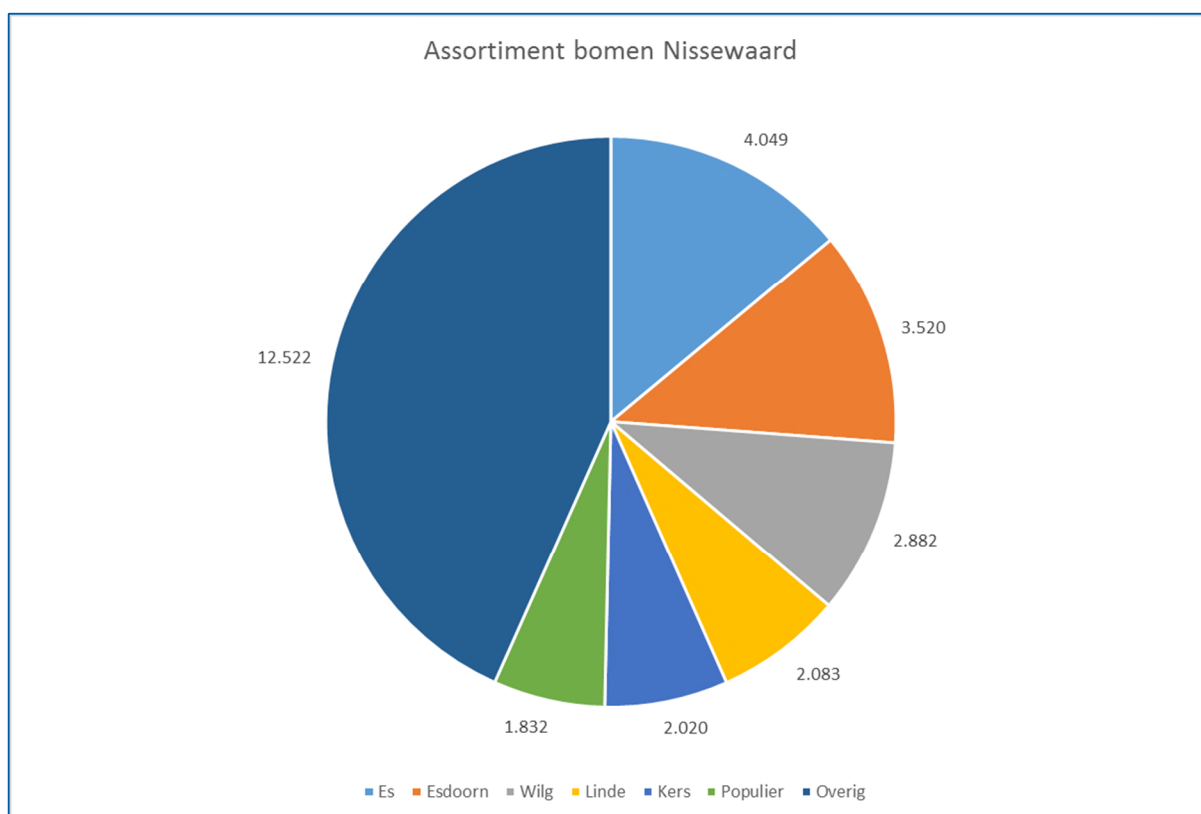
Ook de bosvakken in de gemeente Nissewaard bevatten bomen. Deze worden als vak beheerd en zijn om die reden niet in dit beheerplan bomen opgenomen.

Dit beheerplan geldt voor de komende 6 jaar (tot en met 2021), waarbij na de 1^e cyclus (na 3 jaar) de mogelijkheid bestaat om het plan (licht) bij te stellen naar aanleiding van veranderende situaties.

2 Huidige situatie

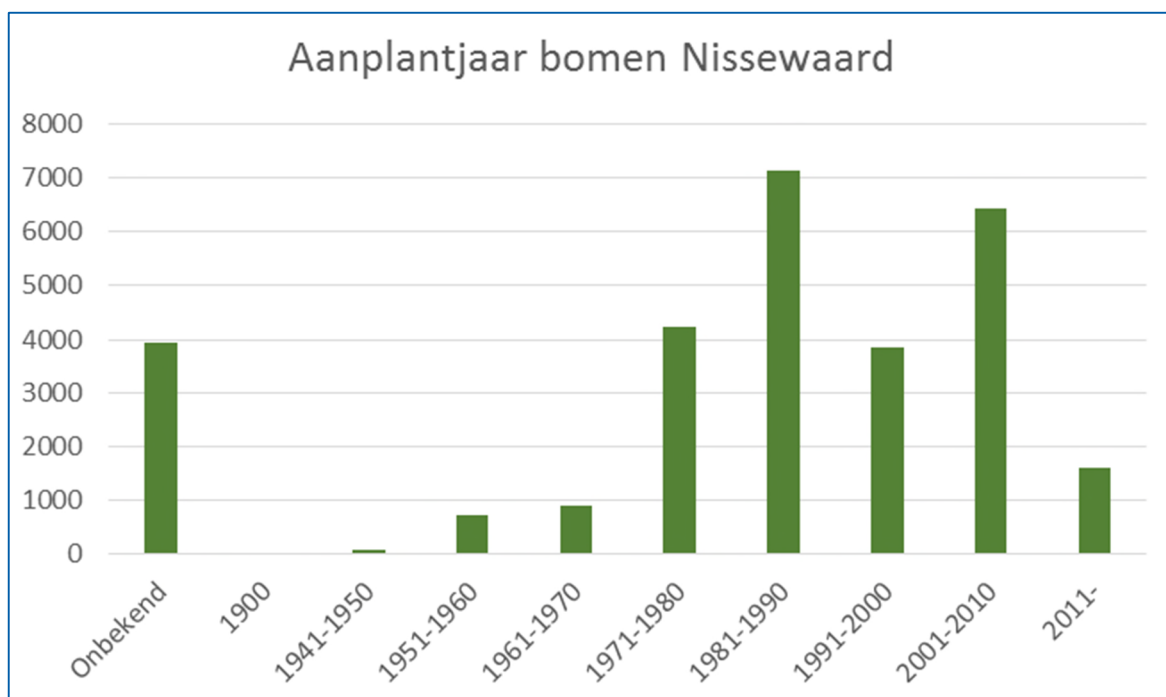
2.1 Boomgegevens

In de gemeente Nissewaard zijn circa 33.000 gemeentelijke bomen aanwezig. Op basis van de gegevens die eind 2015 aanwezig waren van de voormalige gemeenten Spijkenisse en Bernisse kan een aantal uitspraken worden gedaan. Allereerst is het bomenbestand zeer divers. De zes meest voorkomende boomsoorten nemen iets meer dan de helft van het totale aantal bomen in beslag. In totaal zijn er meer dan 130 soorten aangeplant, die onder te verdelen zijn in een groot aantal cultivars.

Afbeelding 2.1: Assortiment Nissewaard. Percentages voor de 6 meest voorkomende boomsoorten plus overig in Nissewaard gebaseerd op de gegevens in het databestand van eind 2015.

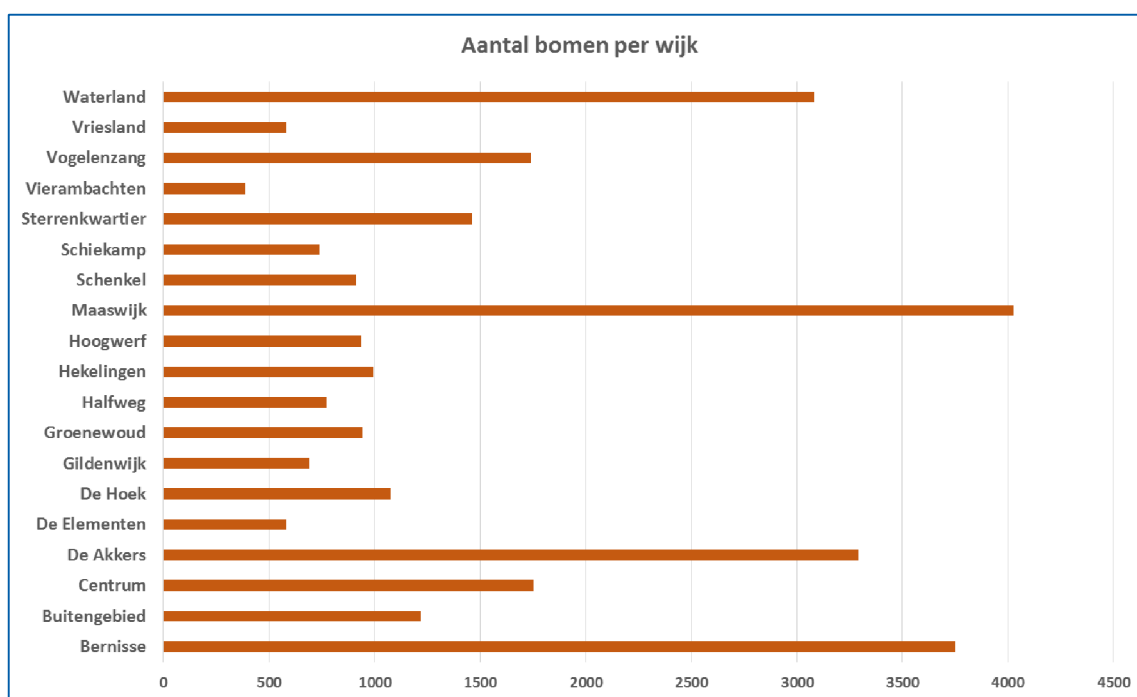
Van de meeste bomen is het aanplantjaar bekend. In de grafiek op de *volgende* pagina is de leeftijdsopbouw weergegeven. Hieruit is op te maken dat de meeste bomen na 1970 zijn aangeplant. De levensverwachting voor de bomen is per soort en groeiplaats verschillend. Echter wanneer de beleidsstatus, bijbehorende streefleefijd en de boomsoort bekend zijn, kan een goede inschatting worden gemaakt van het te verwachten vervangingsmoment van de bomen.

Afbeelding 2.2: Aanplantjaar bomen Nissewaard.

Op wijkniveau is het eveneens van belang om te bekijken hoeveel bomen aanwezig zijn. Dit is met het nieuwe bomenpaspoort ook te koppelen aan de kwaliteit. Op die manier kan worden bekeken of op wijkniveau voldoende kwaliteit aan bomen aanwezig is, en kan een prioritering naar wijk worden gemaakt bij vervanging van bomen of projectmatig verbeteren van de groeiplaatsen.

In onderstaande grafiek is zichtbaar hoeveel bomen per wijk of gebied aanwezig zijn. Onder het Buitengebied vallen de bomen die staan buiten het bebouwde deel van de gemeente, binnen de bebouwde kom.

Afbeelding 2.3: Aantal bomen per wijk of dorp, gebaseerd op aantal aanwezig in datasysteem.

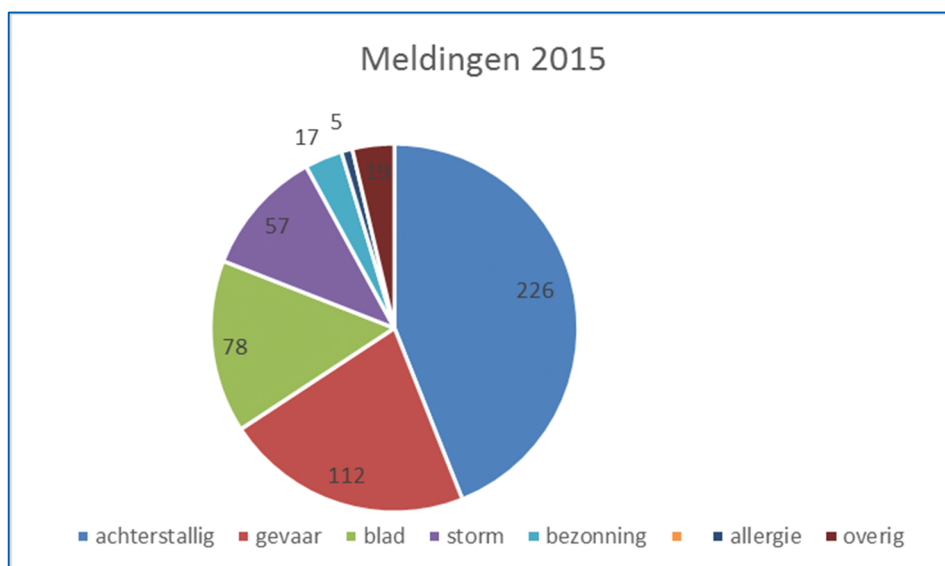
2.2 Beheervormen

Op basis van de huidige gegevens zijn geen uitspraken te doen over de beheervormen die worden toegepast. Dit wordt mogelijk vanaf 2018, wanneer alle bomen zijn geïnspecteerd volgens het nieuwe bomenpaspoort. Dan kan worden bekeken of efficiënter bomenbeheer mogelijk is, door andere soorten toe te passen. Zo zijn vormbomen relatief duur in onderhoud, doordat deze intensieve beheervorm frequent dient te worden uitgevoerd.

2.3 Meldingen

In 2015 zijn meer dan 500 meldingen binnengekomen rondom boombeheer, waarbij de meldingen over wortelopdruk niet zijn meegeteld. Veel meldingen betreffen achterstallig snoeionderhoud (takken tegen gevels, boven fietspad, et cetera), schades door storm of zorgen van inwoners over de veiligheid. Vaak ervaren inwoners snoeiachterstand en dergelijke zaken, maar dat wil niet zeggen dat dat ook altijd aan de orde is. Hetzelfde geldt voor gevaar: de melding geeft aan dat de inwoner zich zorgen maakt om de veiligheid. In veel gevallen was van daadwerkelijk gevaar geen sprake gezien de berichtgeving bij de afhandeling.

Bij de lijst meldingen viel op dat geregeld vragen binnenkomen over zorgen rondom natuurlijke eigenschappen van bomen (kraken in de wind, bladval, scheefgroei, et cetera). Meldingen over wortelopdruk worden bijgehouden door de wegbeheerder, deze gegevens konden niet (volledig) worden achterhaald en zijn om die reden niet in het *onderstaande* overzicht opgenomen.

Afbeelding 2.4: Aantal meldingen uit registratie gemeente, exclusief meldingen over wortelopdruk.

3 Kaders bomenbeheer

De gemeente Nissewaard heeft de behoefte om het bomenbeheer efficiënter aan te pakken, dat wil zeggen: meer doen met hetzelfde budget en het proces optimaliseren.

Om te komen tot een gedegen, beleidsmatig onderbouwd beheer dienen eerst kaders, ambities en visies omtrent bomen en het beheer van bomen op hoofdlijnen te worden verkend en vastgelegd. Hiertoe dient deze beleidsverkenning.

3.1 Wettelijke kaders

Op het niveau van wet- en regelgeving zijn het Burgerlijk Wetboek, de Monumentenwet, de Algemene Plaatselijke Verordening Nissewaard en de Wet Natuurbescherming (voor 2017: Boswet, Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet) van belang. *Hieronder* worden kort de relevante onderdelen toegelicht.

Burgerlijk Wetboek

In het Burgerlijk Wetboek (BW) worden, onder meer, rechten en plichten omschreven van (grond)eigenaren en beheerders en van partijen die een overeenkomst of contract zijn aangegaan. Het BW heeft door het benoemen van de 'zorgplicht' directe invloed op de omgang met veiligheidsrisico's bij bomen en op de uitvoering van aan aannemers uitbestede werkzaamheden aan bomen. De zorgplicht leidt tot de verplichting bij een boomeigenaar om een beheer te voeren dat de veiligheid borgt van de (openbare) ruimte rond de bomen.

Wet Natuurbescherming (voor 2017 Boswet)¹

De Boswet heeft tot doel het Nederlandse bos te beschermen en in stand te houden. Bij kap dient ter plaatse herplant te worden uitgevoerd. Wanneer dit niet mogelijk is, moet elders met herplant over eenzelfde oppervlakte compensatie worden verricht. Onder de Boswet vallen bossen die buiten de 'bebouwde kom Boswet' liggen, alle (bomen)beplantingen groter dan 10 are en rijbeplantingen die uit meer dan 20 bomen bestaan. Ook is deze wet van toepassing op het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging van bomen tot gevolg hebben. Een uitzondering hierop vormen, onder meer, particuliere solitaire bomen en diverse vormen van boomteelt.

In 2007 is de komgrens boswet van Spijkenisse aan de noordzijde vergroot tot de komgrens wegenverkeerswet. Binnen de bebouwde komgrens Boswet van de gemeente Nissewaard is de Boswet niet van invloed. Buiten de bebouwde komgrens Boswet (recreatiegebieden) is de Boswet wel van toepassing. In een aantal gevallen is het mogelijk om belangrijke structuren en bomen in het buitengebied apart te beschermen. Hiertoe zouden deze behoudenswaardige bomen buiten de bebouwde kom dienen te worden opgenomen op een lijst van waardevolle bomen, vallende onder de Algemene Plaatselijke Verordening Nissewaard (APV).¹

Wet Natuurbescherming (voor 2017 Flora- en faunawet)¹

De Flora- en faunawet (Ff-wet) beschermt verschillende vastgestelde Nederlandse plant- en diersoorten. Uit de Ff-wet vloeit de verplichting voort om bij werkzaamheden in de buitenruimte rekening te houden met de beschermde soorten die hierdoor kunnen worden beïnvloed.

Wanneer het vermoeden bestaat dat er één of meerdere van deze soorten aanwezig zijn, is het treffen van maatregelen verplicht, om de aanwezigheid van de beschermde soort(en) niet in gevaar te brengen. Onder de Ff-wet valt daarom een zorgplicht waarbij een specifiek op werkzaamheden gerichte gedragscode dient te worden gehanteerd. Voor bomen op zichzelf heeft de Ff-wet geen gevolgen, wel is de zorg voor beschermde soorten te allen tijde een aandachtspunt bij het beheren van bomen en hun omgeving.

¹ De Boswet, de Wet Natuurbescherming 1998 en de Flora- en faunawet zullen naar verwachting per 1 januari 2017 opgaan in de nieuwe Wet Natuurbescherming, waarbij de regels omtrent bomen nagenoeg onveranderd blijven.

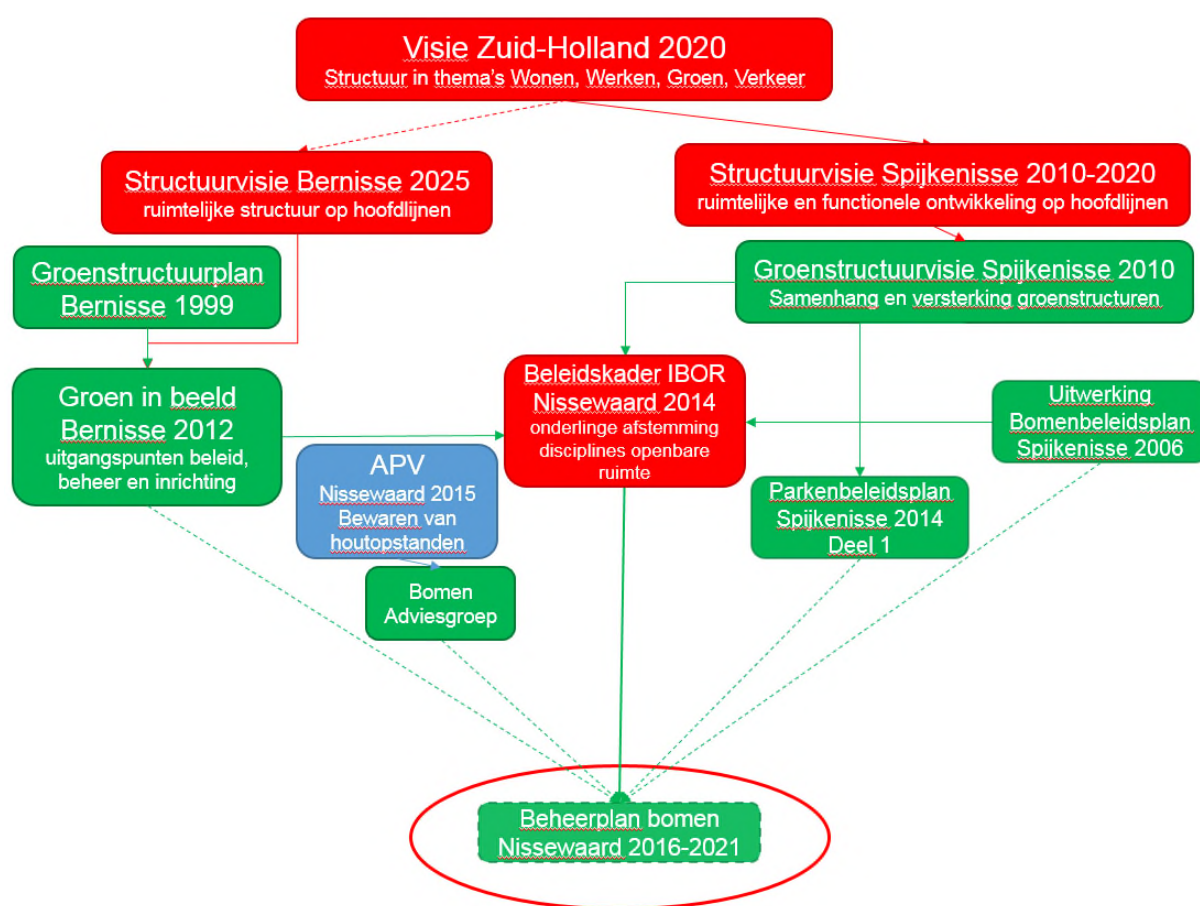
De gemeente Nissewaard gaat de gedragscode Flora- en faunawet bestendig beheer en onderhoud groenvoorzieningen van Stadswerk/VHG volgen. Deze gedragscode is geldig tot en met 29 oktober 2019. De gedragscode wordt in het vierde kwartaal van 2016 ter vaststelling voorgelegd aan het college van Burgemeester en Wethouders.

Algemene Plaatselijke Verordening (APV)

Middels de APV zijn bomen met een stamdiameter groter dan 70 cm (gemeten op 130 cm boven maaiveld) binnen de gemeente Nissewaard vergunningplichtig voor kappen. Het college kan kappen verbieden indien de boom een bepaalde ecologische, cultuurhistorische of dendrologische waarde heeft of indien het een monumentale of waardevolle boom of een herinneringsboom betreft.

De Boomadviesgroep (bestaande uit medewerkers beleid en beheer groen van de afdeling Stadsbeheer) bepaalt per vergunningaanvraag of deze kan worden gehonoreerd. De waarden zoals benoemd in de APV zijn niet verder gedefinieerd. In het vierde kwartaal van 2016 wordt een lijst van waardevolle bomen en bijbehorende criteria ter vaststelling voorgelegd aan het college van Burgemeester en Wethouders. Daarbij is tevens een wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening van toepassing.

3.2 Gemeentelijke beleidskaders

Afbeelding 3.1: Geldende (beleids-)documenten aangaande bomen en beheer voor de gemeente Nissewaard.

Visie Zuid-Holland 2020

De 'Visie Zuid-Holland 2020' streeft naar overzichtelijk groen, waarbij de polderlandschappen en de dorpen en steden daarin met elkaar verbonden zijn.

Groen in beeld Bernisse

In 'Groen in beeld Bernisse 2012-2022' staan de diverse uitgangspunten voor beleid, beheer en inrichting van groen in de gemeente Bernisse. De pijlers daarvoor zijn reeds beschreven in het 'Groenstructuurplan Bernisse' in 1999, en later in bredere zin in de 'Structuurvisie Bernisse 2025' uit 2010.

Uitgangspunt was gedurende 10 jaar het aanwezige openbare groen in stand te houden en te verduurzamen. Daarbij was er aandacht voor differentiatie van locaties naar gebruik en doel en werd aansluiting gezocht bij de natuurlijke omgeving van de dorpen van Bernisse. Zo ontstond voor elk dorp een structuurkaart met wensen en kansen. Doel was een ruimtelijk goed onderhouden uitstraling met accenten (parels). Inzet van de beheerkwaliteit (hoofdstuk 5) was sober tot basis en doelmatig.

Belangrijk onderdeel van de groenstructuur op diverse niveaus (hoofd-, sub- en wijkniveau, parels/parken en natuurlijk groen) zijn de bomen. Voor alle niveaus zijn uitgangspunten voor inrichting en beheer uitgewerkt.

Het kappen van bomen was vergunningvrij, uitzondering hierop zijn de bomen die onderdeel uitmaken van een beschermd dorpszicht. De structuurkaarten en structuurniveaus zijn binnen gemeente Nissewaard nog steeds van toepassing.

Uitwerking Bomenbeleidsplan Spijkenisse

De 'Uitwerking Bomenbeleidsplan Spijkenisse 2006' is een voortvloeiende uit het Bomenbeleidsplan uit 2003, met verdere uitwerkingen en praktische handvatten. Men ziet een juridisering van beleid en wil daarop kunnen inspelen. Hiervoor zullen diverse beleidsregels moeten worden vastgelegd.

Uitgangspunt is duurzaamheid, waarbij de kwaliteit van het bomenbestand boven de kwantiteit gaat. Boomstructuren moeten behouden blijven. Overlast moet verminderd worden door op elke locatie tot de juiste boomsoortkeuze te komen. Hierbij moeten kwalitatief mindere bomen wijken, herplant kan alleen als op de beoogde locatie nu en in de toekomst voldoende ruimte bovengronds en ondergronds is voor de boom. Tegelijk is overlast veroorzaakt door bomen geen vanzelfsprekende reden om een boom te verwijderen. Hiertoe zijn criteria opgesteld.

In de APV Spijkenisse was vastgelegd dat eigenaren van bomen in achtertuinen met een oppervlakte kleiner dan 70 m², geen vergunning meer hoeven aan te vragen voor kap. Voor grotere tuinen en gemeentelijke bomen was wel een vergunning nodig.

Groenstructuurvisie Spijkenisse

De 'Structuurvisie Spijkenisse 2010-2020' en de 'Groenstructuurvisie Spijkenisse 2010' geven aan dat groenstructuren (en bomen) belangrijke verbindende elementen zijn. Veel structuren zijn onderbroken of slecht bereikbaar en behoeven daarom aandacht. Beheersmatige ingrepen dienen getoetst te worden aan de Groenstructuurvisie.

Eén van de uitvloeisels van de Groenstructuurvisie is het 'Parkenbeleidsplan deel 1 Spijkenisse 2014', waarin de versterking van (de identiteit en kwaliteit van) de groenstructuur van parken en natuurlijk groen verder is uitgewerkt. Door tussenkomst van het nieuwe 'Beleidskader IBOR Nissewaard 2014' zal het parkenbeleidsplan deel 1 bij het opstellen van het beheerplan groen worden aangevuld met de parken van Bernisse. In deel 2 volgt een uitwerking per park.

Beleidskader IBOR Nissewaard

In het 'Beleidskader IBOR Nissewaard 2014' worden de beleid- en beheerplannen van de gemeenten Bernisse en Spijkenisse aangaande de openbare ruimte aan elkaar gekoppeld. Het gaat onder meer om uitgangspunten voor kwaliteit, keuzes en budgetten. Op deze manier wordt een integraal beheer van de openbare ruimte gerealiseerd.

De bestuurlijke speerpunten en doelen, overgenomen uit het coalitieakkoord Nissewaard 'Verbinden en versterken', zijn:

1. Schoon, heel en veilig;
2. De unieke ligging en het karakter koesteren, behouden en beter benutten;
3. Goede mogelijkheden voor ondernemen bieden;
4. Versterken van sociale netwerken in wijken en kernen. De mensen staan centraal.

Het Beleidskader IBOR 2014 voorziet in differentiatie in inrichting en kwaliteit van groen, met participatie vanuit de inwoners. Groen is duurzaam en robuust.

Monumentale bomen Bomenstichting

In het Landelijke register van Monumentale Bomen van de Bomenstichting staan 7 bomen benoemd binnen de gemeente Nissewaard. Een benoeming heeft geen wettelijke status, maar kan door boomliefhebbers wel worden gebruikt om bezwaar aan te tekenen tegen plannen. De monumentale bomen zijn binnen de gemeentelijke organisatie nog niet als zodanig geborgd en beschermd.

Beschermde dorpsgezichten

Binnen de gemeente Nissewaard zijn 4 gebieden (Geervliet, Heenvliet, Abbenbroek en Zuidland) aangewezen als beschermd dorpsgezicht, zoals bedoeld onder de Monumentenwet 1988. Objecten of gebouwen en hun directe omgeving (waaronder ook bomen) worden gezien als cultuurhistorisch of stedenbouwkundig van belang. Deze gebieden hebben een eigen bestemmingsplan waarin de bescherming geborgd is. Bomen binnen dit bestemmingsplan zijn beschermd op basis van cultuurhistorische waarde.

Binnen de kern Spijkenisse en Hekelingen zijn wel historische (bouw)elementen benoemd, maar deze hebben geen beschermde status.

3.3 Ambitie gemeente

In de beschreven documenten en door de gemeente Nissewaard zijn keuzes en wensen benoemd ten aanzien van bomen en het beheer daarvan. Zowel Bernisse als Spijkenisse streefde naar een versterking van de boomstructuren en een verduurzaming van het bomenbestand. Er werd ingezet op een basiskwaliteit. Het Beleidskader IBOR Nissewaard 2014 heeft de diverse visies en ambities vanuit Bernisse en Spijkenisse reeds samengepakt en daarin voor Nissewaard keuzes gemaakt.

De gemeentebrede ambitie voor Nissewaard is 'Thuishaven van een wereldhaven'. Het openbaar groen in de gemeente Nissewaard sluit aan op de omgeving en heeft een goed onderhouden uitstraling waarbij een gedifferentieerd beheer kan worden toegepast. *(Bron: IBOR 2014)*

Op basis van de keuzes in het beleidskader IBOR 2014, aangevuld met de invulling die daarvoor reeds in de beleidsdocumenten van Bernisse en Spijkenisse was gegeven, zijn de ambities van Nissewaard voor bomen en beheer verder uitgewerkt.

Kwaliteitsverbetering

Op dit moment is in de gemeente Nissewaard sprake van achterstallig onderhoud. Met een tijdelijk extra budget wordt de achterstand in onderhoud bijgewerkt. Vervolgens wordt met het reguliere budget de kwaliteit verbeterd door planmatiger, efficiënter en effectiever te gaan beheren.

Structuren

Gemeente Nissewaard wil haar hoofd-, sub-, wijk- en buurtgroenstructuren behouden en versterken. Bomen vormen hierin een belangrijk onderdeel. Door goede inrichting van de omgeving in beeld en kwaliteit, aangepast naar het doel en gebruik van die omgeving, worden de leefbaarheid en beleving vergroot.

Differentiatie

Hoewel elke boom belangrijk is, wordt er wel gedifferentieerd op grond van locatie (structuur, park), behaalde leeftijd van de boom en levensverwachting, boomsoort, de actuele situatie rond de boom (bebouwing, plannen) en de te verwachten kosten van een eventuele ingreep dan wel investeringen in de nabije toekomst. De Boomadviesgroep maakt op basis van de actuele gegevens haar beslissingen voor de bomen.

Burgerparticipatie

Binnen het bomenbeheer dient een plek te zijn voor burgerparticipatie. De gemeente Nissewaard wil dat inwoners bij aanvang van een project hun wensen en voorkeuren kenbaar maken, zodat deze kunnen worden meegenomen in de overwegingen van de gemeente voor het projectbesluit. Na vaststelling stopt de invloed van de inwoners. Daarmee hebben inwoners aan de voorkant van het proces invloed op wat er gebeurt met de bomen in hun omgeving.

Visie en doelstellingen

Visie

“Nissewaard biedt een veilige, aantrekkelijke en gevarieerde openbare ruimte die tegen acceptabele kosten beheerbaar is, nu en in de toekomst, waarin unieke kwaliteiten van Nissewaard als voormalige groeikern en plattelandsgemeente worden gewaarborgd.” (IBOR 2014)

Gemeente Nissewaard ziet bomen als een belangrijk element van de openbare ruimte.

Beleidsdoelstellingen

- Boomstructuren dienen te worden behouden en versterkt, zodat beleving en leefbaarheid van de omgeving worden vergroot. Structuren zijn herkenbaar en passen (onderbouwd) in hun omgeving.
- Binnen 10 jaar gaat de kwaliteit van de bomen omhoog door tijdelijk met extra budget de opgelopen achterstand in te halen en daarna de kwaliteit te verhogen door efficiëntere inzet van het huidige budget voor cyclisch onderhoud.
- Inwoners kunnen hun wensen en voorkeuren bij aanvang van projecten met bomen kenbaar maken en dragen daarmee positief bij aan hun eigen leefomgeving.
- Elke boom is binnen zijn eigen gedifferentieerde kader belangrijk, waarbij afgewogen beslissingen kunnen worden genomen op basis van actuele gegevens. Deze beslissingen zijn objectief en staan in verhouding tot de status van de boom.
- Liever enkele kwalitatief goede bomen dan veel kwalitatief slechtere bomen.

Actiepunten

Om *bovenstaande* doelstellingen te behalen, missen we op dit moment enkele handvatten die nodig zijn voor de verdere uitwerking van de opzet en uitvoering van het beheer.

Lijst waardevolle bomen

In de huidige situatie is er geen overzicht van monumentale bomen, waardevolle bomen of herinneringsbomen die door vaststelling in het college van Burgemeester en Wethouders bescherming krijgen bij plannen waarbij mogelijk bomen moeten wijken. Ook de status van de in het Landelijk Register Monumentale Bomen (Bomenstichting) benoemde bomen is niet vastgelegd. De beoordeling van de Boomadviesgroep op het moment van planvorming is de enige wijze waarop mogelijk waardevolle bomen beargumenteerd behouden kunnen blijven. Door de tijdelijkheid van deze beoordeling (deze kan enkele jaren later heel anders uitpakken) is de kans groot dat deze niet stand houdt bij belangrijke plannen. Hierdoor zullen bomen vaak moeten wijken voor andere disciplines.

Gemeente Nissewaard wil bepaalde bomen specifiek kunnen beschermen, ook bij belangrijke planvorming. Hiervoor gaat ze een lijst waardevolle bomen opstellen met daarin onder meer Koningsbomen, herinneringsbomen, geboortebomen, monumentale bomen, bomen die deel uitmaken van een beschermd dorpsgezicht, dendrologisch waardevolle bomen (bijzondere boomsoorten), et cetera.

Criteria waarden bomen (status)

Hoewel is vastgesteld in de APV dat bij bomen met een bepaalde waarde (ecologisch, cultuurhistorisch, dendrologisch, monumentaal, herinneringsboom) kappen verboden kan zijn, is nergens vastgelegd hoe deze waarden worden gedefinieerd. Daardoor zullen eventuele besluiten tot kapverbod (of juist vergunningverlening) op dit punt moeilijk standhouden bij een beroep door een belanghebbende partij. Toetsing en handhaving is niet mogelijk. Ook verantwoording van investeringen (of het nalaten daarvan) wordt hierdoor lastiger, alles is immers te weerleggen.

Gemeente Nissewaard wil graag goed gedefinieerde waarden (statussen) voor haar bomen vastleggen (zie de *begrippenlijst in bijlage 1*), die kunnen worden vastgesteld door het college en vervolgens eenduidig en transparant kunnen worden toegepast. Dit kan in de vorm van een aanvulling op de APV of in de vorm van beleidsregels worden ingevuld. De gemeente gaat werken met vier beleidsstatussen voor bomen, te weten waardevolle bomen (onder andere monumentale bomen, herinneringsbomen, bijzondere bomen, bomen bij een beschermd dorpsgezicht), hoofdstructuurbomen (geven beeld aan de weghoofdstructuur van de gemeente), substructuurbomen (geven beeld aan de belangrijkste wegen in wijken, maar ook bomen in parken) en functionele bomen (overige bomen). Deze beleidsstatus speelt een rol bij het beoordelen van kapaanvragen en eisen aan herplant.

3.4 Differentiatie beheer naar status/categorie

De vier statuscategorieën (waardevolle bomen, hoofdstructuurbomen, substructuurbomen en functionele bomen) vervullen verschillende rollen binnen de gemeente en hebben daarmee ook een andere status waar het gaat om kap, herinrichting, vervanging of onderhoud.

In *onderstaand* schema worden de vier beleidsstatussen toegelicht met het oog op beheerpunten.

Status	Waardevol	Hoofdstructuur	Substructuur	Functioneel
Functie	Beleving, emotie, cultuurhistorie.	Stedenbouwkundig, landschappelijk volgt hoofdinfrastructuur of watergang.	Kenmerkt groene zones en accenten op herkenbaarheid straten in de wijk.	Opvulling/aankleding straatbeeld.
Ambitie	Bomen 1 ^{ste} , 2 ^e , 3 ^e grootte.	Bomen 1 ^{ste} grootte. Uniform in beeld per hoofdweg.	1 ^{ste} , 2 ^e en 3 ^e grootte, per grotere straat.	2 ^e en 3 ^e grootte.
Vervanging bij uitval	Alleen bij gemeentelijke boom.	Jonge bomen eerste 10 jaar altijd inboeten. Uitval daarna niet groter dan 15 tot 25 m. tenzij streefleef tijd bereikt.	Jonge bomen eerste 10 jaar inboeten. Herplanten indien groeiplaats voldoende. Solitaire parkbomen altijd vervangen.	Herplanten indien groeiplaats geschikt.
Bescherming	Geen kapvergunning verlenen tenzij sociaal maatschappelijk belang of veiligheid.	Geen kapvergunning verlenen tenzij sociaal maatschappelijk belang of veiligheid.	Geen kapvergunning verlenen tenzij sociaal maatschappelijk belang of veiligheid.	Kapvergunning mogelijk indien goed onderhouden (boomadviesgroep).
Groeiplaats	Ten minste geschikt voor een streefleef tijd van 80 jaar. Geen (nieuwe) kabels en leidingen in groeiplaats. In gazon en beplanting.	Ten minste geschikt voor een streefleef tijd van 40 jaar. Geen (nieuwe) kabels en leidingen in groeiplaats. In gazon en beplanting.	Ten minste geschikt voor een streefleef tijd van 25 jaar (cyclus weginrichting). Geen nieuwe kabels en leidingen in groeiplaats, m.u.v. parken, nauwelijks in bestaande groeiplaats. Hoofdzakelijk in beplanting of gras.	Geschikt voor een streefleef tijd van 25 jaar (cyclus weginrichting). Kabels en leidingen in groeiplaats niet toegestaan bij vervanging. In beplanting, gras en bestrating. Bij bestrating ten minste boomspiegel 1.5 x 1.5 m.
Omvat	Onder meer monumentale bomen, beschermd dorpsgezicht, herinneringsbomen.	Buitenkant kern, stadsniveau. Herkenbare linten, duurzame laanbeplanting.	Natuurlijk groen, parken, structuurbomen op wijkniveau.	Overige, vervangbare/ te missen bomen.

Tabel 3.2: Toelichting beleidsstatus met het oog op beheerpunten.

In *bijlage 3* is de structuurkaart van de gemeente Nissewaard opgenomen. Dit betreft de kaart op hoofdlijnen.

3.5 Speerpunten en keuzes beheer per wijk/gebied

De gemeente Nissewaard kent gebieden die extra aandacht verdienen bij het bomenbeheer.

Begraafplaatsen

Op begraafplaatsen kan alleen gesnoeid worden in overleg met de leiding in verband met plechtigheden. Ook dient snoeiafval hier direct te worden afgevoerd en zullen de werkzaamheden moeten plaatsvinden met respect voor de locatie.

Parken

De parken vormen groene rustpunten in de dorpen en de stad. Bomen kunnen hier lager opgekroond worden, of zelfs natuurlijk uitgroeien. In parken dient altijd te worden herplant wanneer een solitaire boom wordt geveld.

Natuurlijk groen

Natuurlijk groen wordt waar mogelijk aangeduid als substructuur. Hierbij zullen ecologisch beheerde bomen als zodanig worden aangemeld onder boomtype. Dit houdt in dat deze bomen buiten de boomveiligheidsinspectie worden gelaten, uiteraard alleen indien de veiligheid dit toelaat. Op die manier kunnen de bomen, zelfs als ze al afgestorven zijn, blijven bijdragen aan de ecologie.

Beschermd dorpsgezicht

Bomen die zich bevinden in een beschermd dorpsgezicht (Heenvliet, Geervliet, Abbenbroek en Zuidland) worden opgenomen met beleidsstatus 'waardevolle boom'. Op deze manier kennen de bomen de hoogste vorm van bescherming. Bij een aanvraag voor een kapvergunning weegt de status van beschermd dorpsgezicht in principe nóg zwaarder dan alleen de status waardevolle boom, doordat het beschermd dorpsgezicht landelijke bescherming kent.

Buiten bebouwde kom/ in het buitengebied

De meeste bomen buiten de bebouwde kom Boswet vallen niet onder het eigendom van de gemeente Nissewaard. Enkele bomenrijen en lanen verbinden de dorpen en de stad met het buitengebied. Deze rijen of lanen maken deel uit van de bomenhoofd- of substructuur. Ze kennen bescherming via de Wet Natuurbescherming (Boswet). Bij aanplant van bomen in het buitengebied wordt rekening gehouden met de windbelasting, door indien noodzakelijk extra boompalen te plaatsen. In het buitengebied (onder andere De Bernisse en De Uitwaayer) wordt gekozen voor inheemse boomsoorten, eigen aan de grondsoort. Dit draagt bij aan de beleving van het buitengebied.

Bomen in bosvakken

Bomen in bosvakken worden als vak beheerd. Deze bomen vallen buiten dit beheerplan bomen.

Bomen rondom sportvelden

De bomen rondom sportvelden staan over het algemeen in plantvakken. Vanwege de verhoogde gevaarstelling worden deze bomen meegenomen in de cyclische boomveiligheidscontrole en onderhoudsinspectie.

4 Algemene kwaliteitseisen bomenbeheer

4.1 Werken volgens Handboek Bomen (inclusief kwaliteitscontroles)

Voor de uitvoering van de werkzaamheden aan bomen in de gemeente Nissewaard is het Handboek Bomen 2014 van het Norminstituut Bomen leidend.

Het Handboek Bomen omvat de *volgende* hoofdstukken:

- Hoofdstuk 1 Bomenontwerp
- Hoofdstuk 2 Werken rond bomen
- Hoofdstuk 3 Leveren bodemsubstraten voor bomen
- Hoofdstuk 4 Aanleg groeiplaatsen voor bomen
- Hoofdstuk 5 Leveren (laan)bomen
- Hoofdstuk 6 Planten bomen
- Hoofdstuk 7 Nazorg en plantgarantie bomen
- Hoofdstuk 8 Snoeien bomen
- Hoofdstuk 9 Specifieke (vorm)snoei bomen
- Hoofdstuk 10 Visuele boomveiligheidscontrole (BVC)
- Hoofdstuk 11 Boomveiligheidsonderzoek
- Hoofdstuk 12 Vellen bomen en rooien stobben
- Hoofdstuk 13 Verplanten bomen
- Hoofdstuk 14 Bomeninventarisatie
- Hoofdstuk 15 Boomtaxatie
- Hoofdstuk 16 Bomen Effect Analyse (BEA)
- Hoofdstuk 17 Verplantbaarheidsonderzoek

Afwijkingen Handboek Bomen 2014:

- H5, Leveren (laan)bomen, 5.8: De te leveren bomen dienen aantoonbaar eens in de 3 jaar te zijn verplant of rondgestoken, in plaats van ten minste één keer in de afgelopen 3 jaar;
- H5, Leveren (laan)bomen, 5.19 B, kwaliteit bovengronds: vanaf 1.80 m takvrije stam in plaats van 2.0 tot 2.5 m takvrije stam;
- H5, Leveren (laan)bomen, 5.19: Bij aanplant van bolbomen dient de kruinhoogte minimaal 1.80 meter hoog te zijn in plaats van 2.20 meter;
- H8, Snoeien bomen, 8.16: Bomen langs wandelpaden en in gazons worden opgekroond tot 4 meter hoogte in plaats van 6 à 8 meter langs wegen;
Bomen in gazon in parken worden standaard niet opgekroond, tenzij ze langs (wandel)paden staan, dan is *bovenstaande* opkroonhoogte van toepassing. Indien voor beheer andere hoogtes wenselijk zijn zal dit met de aannemer voor aanvang van de werkzaamheden worden besproken;
- H12, Vellen bomen en rooien stobben: Bomen op de gemeentelijke vellijst worden door de aannemer gemarkeerd voor aanvang van kap. De gemeente levert hiervoor de digitale kaplijst aan in GeoVisia. De toezichthouder dient dit steekproefsgewijs te controleren.

Toevoegingen Handboek Bomen 2014, H5 leveren (laan)bomen:

- Standaard afmeting aan te planten bomen: 16-18 cm (gemeten op 100 cm boven de wortelhals), indien niet leverbaar leverantie na overleg over de maat;
- 5.11 kwaliteitseisen en specificaties: Aan te planten bomen zijn zoveel mogelijk gekweekt in eigen land. Bij import wordt alleen natuurlijk klimatologisch in Nederland afgehard materiaal toegestaan;
- 5.11 kwaliteitseisen en specificaties: Bij jonge aanplant mag maximaal 30% snoei plaatsvinden, waarbij de eerste twee takkransen niet gesnoeid mogen worden;
- 5.11 kwaliteitseisen en specificaties: Dunbastige bomen met gevoeligheid voor zonnebrand (zoals beuk) moeten een goed beveerde stam hebben voor natuurlijke bescherming.

Afwijking CROW

Voor het groenbeheer wordt standaard gewerkt met CROW-richtlijnen. Voor het bomenbeheer wordt hier van afgeweken door te werken volgens het Handboek Bomen 2014.

Voor het uitschrijven van de bestekken worden de leeftijdsklasse, boomhoogteklasse en overige vereisten uit het Handboek Bomen 2014 gehanteerd. Deze sluiten aan op het bomenpaspoort dat wordt gebruikt.

Kwaliteitscontroles

Kwaliteitscontroles vinden waar mogelijk plaats door middel van inzet van de Resultaatsmeter Handboek Bomen. Voor de hoofdstukken waarvoor dit (nog) niet mogelijk is, zet de toezichthouder een transparante controlemethode op die wordt gedeeld met de aannemer voorafgaand aan de start van de werkzaamheden.

4.2 Bomenpaspoort

Het bomenpaspoort van de gemeente Nissewaard omvat verschillende velden, conform hoofdstuk 14 van Handboek Bomen 2014. Standaard worden de administratieve inventarisatiekenmerken en verplichte basiskekenmerken opgenomen. Aanvullend worden ook boombeoordelingskenmerken opgenomen zoals conditie, toekomstverwachting en boomtechnische functionaliteit. Ook beheerkenmerken waarmee de uitvoeringswerkzaamheden systematisch zijn vast te leggen en later eenduidig kunnen worden uitgevoerd, worden in het paspoort opgenomen.

Tot slot wordt voor iedere boom de beleidsstatus opgenomen. Dit laatste heeft als doel heldere afwegingen te maken bij herinrichting, of afwegingen rondom ingrepen die al dan niet genomen dienen te worden om de boom te handhaven. In *bijlage 4* is een schermafbeelding opgenomen van het bomenpaspoort, zoals dat in 2015 is gebruikt.

Jaarlijkse paspoortcontrole

Het bomenpaspoort is zo opgesteld dat het voor de lange termijn is te handhaven. Vanuit het oogpunt van politiek dan wel beheer kunnen gedurende de eerste jaren aanvullingen gewenst zijn om meer informatie over de bomen te kunnen geven. Zo kan de wens ontstaan de benodigde groeiruimte in kaart te krijgen, of kan het wenselijk zijn informatie op te nemen over overlast die boomwortels veroorzaken in de bestrating. Om deze reden wordt het paspoort aan het begin van de cycli in 2017 en 2018 nogmaals goed beoordeeld door de beheer- en beleidsmedewerker. Dit is opgenomen in de jaarplanning.

4.3 Criteria boomverzorgers

De boomverzorgers dienen bekend te zijn met en ervaring te hebben met het uitvoeren van het onderhoud conform het Handboek Bomen 2014.

Geschiktheidseisen

Voor het vaststellen van de geschiktheid van deelnemende partijen geldt dat er twee geschiktheidseisen worden gesteld:

1. Gecertificeerd personeel: de inschrijver dient over voldoende personeel te beschikken met een geldig certificaat conform European Tree Worker (ETW) of een gelijkwaardig certificaat. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd door of onder begeleiding van de gecertificeerde medewerker. (Dit certificaat is Europees erkend en wordt door veel gemeentes gevraagd.)
2. Overzicht met referenties.

Eisen bedrijf

Het betreffende bedrijf waarvoor de boomverzorgers werken dient te beschikken over de bedrijfslicentie Norminstituut Bomen.

4.4 Kwaliteitsborging databeheer

Een actueel bijgewerkt datamodel is onmisbaar voor de aansturing, voortgang van de werkzaamheden en afrekening. Om die reden worden alle wijzigingen in de beheergegevens bij voorkeur direct, maar uiterlijk binnen twee weken doorgevoerd in het databestand. Dit geldt voor zowel de binnendienst als de buitendienst van de afdeling Stadsbeheer. Dit is geborgd in de jaarplanning (*bijlage 5*). Hierin zijn taken en verantwoordelijkheden op het gebied van data weergegeven en zijn de daadwerkelijke momenten van datamutaties benoemd.

Koppeling GB16

De actuele bomendata die wordt opgenomen met het bomenbeheerprogramma GeoVisia, dient regelmatig te worden gesynchroniseerd met de centrale GB16 database, waarin alle groeninformatie is opgenomen. Dit zal enkele keren per jaar plaatsvinden. De databeheerder is hiervoor verantwoordelijk en dient hiervoor een planning op te stellen. In principe kan op ieder gewenst moment de koppeling worden gemaakt, aangezien de gegevens op twee weken nauwkeurig zijn. Voor de dagelijkse werkzaamheden rond bomen dient GeoVisia actueel te worden bijgehouden. Uitgangspunt hierbij is dat het bomenbestand op orde zal zijn na het doorlopen van de eerste volledige beheercyclus. Vanaf 2019 kan hierdoor met een volledig en actueel bomenbestand worden gewerkt.

5 Regulier onderhoud

5.1 Cyclus en onderhoudsplan

Gebiedsverdeling

De gemeente is opgedeeld in drie deelgebieden (*zie de cyclusedeling in bijlage 2*), te weten:

- deelgebied 1: Spijkenisse Noord en de overige kernen;
- deelgebied 2: Spijkenisse West;
- deelgebied 3: Spijkenisse Oost.

Cyclus en gebiedsindeling

De gemeente Nissewaard werkt met een driejarige cyclus voor het bomenbeheer. Ieder kalenderjaar wordt een deelgebied (*zie Gebiedsverdeling*) geïnspecteerd en aansluitend worden de werkzaamheden uitgevoerd.

Jaarplanning en taakverdeling

Cyclisch bomenbeheer kent een jaarlijks terugkerende reeks activiteiten. Deze activiteiten zijn opgenomen in de jaarplanning (*bijlage 5*). Hierbij zijn tevens de rollen benoemd van de verantwoordelijke personen binnen de gemeente voor de diverse taken. Zowel de beleidsmedewerker, senior opzichter groen, databeheerder als communicatiemedewerker heeft hierin zijn rol.

Bijstellen planning

De verantwoordelijkheid voor het actueel houden en bewaken van de planning ligt bij de senior opzichter groen. De (bijgestelde) planning wordt tijdig gecommuniceerd met de overige deelnemers en de planning wordt bewaakt. De senior opzichter groen legt hierover verantwoording af aan zijn team coördinator.

5.2 Boomveiligheidsonderzoek, onderhoudsinventarisatie en nader onderzoek

Boomveiligheidsonderzoek

Het boomveiligheidsonderzoek wordt ten minste één in de drie jaar bij iedere gemeentelijke boom uitgevoerd volgens hoofdstuk 10 van het Handboek Bomen. Voor bomen met een hoger risico geldt dat de frequentie van inspectie hoger kan liggen. Dit is terug te vinden in het bomenpaspoort. De senior opzichter groen draagt er zorg voor dat de betreffende bomen worden opgenomen in de inspectie van het betreffende jaar. Ook dient de beheerder in de uitvraag de uitzonderingen op de werkwijze volgens Handboek Bomen 2014 toe te lichten zoals vermeld in Hoofdstuk 4 van dit beheerplan.

Onderhoudsinventarisatie

Eens in de drie jaar vindt tevens een onderhoudsinventarisatie plaats voor iedere boom. Niet voor iedere boom zullen maatregelen aan de orde zijn. De maatregelen worden genoteerd in het bomenpaspoort. De senior opzichter groen draagt zorg voor het tijdig (laten) uitvoeren van de maatregelen.

Nader Onderzoek

Uit het boomveiligheidsonderzoek komt naar voren of nader onderzoek noodzakelijk is. Afhankelijk van de beleidsstatus zal de boom nader worden onderzocht of worden geveld. De Boomadviesgroep beslist hierover. Indien het politiek gevoelige bomen betreft, worden de inwoners en wethouders tijdig geïnformeerd. In bijzondere gevallen wordt een contraexpertise uitgevoerd, om zorgvuldigheid te kunnen waarborgen.

5.3 Vervanging bomen

Algemeen

Bomen krijgen in de gemeente Nissewaard een streefleef tijd mee, gekoppeld aan de beleidsstatus (zie tabel 3.2, paragraaf 3.4). De groeiplaats wordt afgestemd op deze streefleef tijd. Op het moment dat de streefleef tijd is behaald, kan worden verwacht dat de bomen op enig moment kunnen uitvallen vanwege toenemende veiligheidsrisico's of slechtere beheerbaarheid. Dan wordt de afweging gemaakt of de bomen vervangen moeten worden. In principe worden bomen gehandhaafd als ze geen (voorzienbare) overlast veroorzaken.

Voor hoofd structuurbomen, substructuurbomen en waardevolle bomen geldt dat deze zo lang mogelijk worden behouden (ten minste de streefleef tijd in tabel 3.4), mits dit veilig kan en de kosten opwegen tegen de baten. Voor functionele bomen geldt dat de bomen geen (grote) overlast mogen veroorzaken in het straatwerk. De afweging handhaven of vervangen wordt binnen drie jaar na het behalen van de streefleef tijd gemaakt, op basis van de gegevens uit een recent boomveiligheids-onderzoek. Bij handhaven wordt de afweging na drie jaar opnieuw gemaakt, in de volgende cyclus.

Inboet lanen en bomenrijen

De eerste 10 jaar na aanplant worden alle bomen die uitvallen vervangen door nieuwe exemplaren tenzij er een helder onderbouwde reden is dit niet te doen.

Voor al bij oudere bomenrijen en lanen speelt vaak de discussie: wachten met vervangen tot de gehele laan kan worden vervangen of voortijdig inboeten.

In de gemeente Nissewaard wordt alleen tussentijds herplant indien hiervoor voldoende ruimte beschikbaar is, zowel ondergronds als bovengronds. Bovengronds moet ook voldoende licht zijn om bomengroei mogelijk te maken.

Bij boomstructuren wordt bij uitval van 25 procent van de bomen bekeken of de gehele laan of rij vervangen wordt, of dat de bomen die nog staan een voldoende en veilige structuur kunnen bieden voor nog ten minste zes jaar (twee cycli). Bij functionele lanen en rijen wordt standaard in het eerstvolgende plantseizoen ingeboet om een divers beeld in de straat te behouden. Indien de uitval in een laan of rij omvangrijker is of herinrichtingsprojecten te verwachten zijn, kan inboet worden uitgesteld. In lanen worden boomsoorten gemengd met het oog op het voorkomen van uitbraken van soorteigen ziekten en plagen.

Open groeiplaats

Bomen worden bij voorkeur aangeplant in gazon of een beplantingsvak met het oog op de kwaliteit van de bomen en kostenbesparing in het beheer.

Vorm- en knotbomen

Het aanplanten van leibomen wordt niet standaard toegestaan. Deze bomen kennen hogere onderhoudskosten. Om die reden zal een gedegen afweging moeten worden gemaakt voordat wordt overgegaan tot het aanplanten van dit type bomen. De gemeente heeft daarnaast vanuit historisch oogpunt veel knotbomen in beheer en enkele bolvormen. Vanuit beheeroogpunt worden ter vervanging van dit soort bomen bij voorkeur geen knot- of bolvormen teruggeplant, maar wordt waar mogelijk gekozen voor bomen die natuurlijke groei kunnen vertonen.

Soortkeus

Bij herplant dient rekening te worden gehouden met de soorteigen kenmerken zoals bes- of vruchtvorming, bladgrootte en eigenschappen zoals 'druipen' om te voorziene overlast in de toekomst zoveel mogelijk uit te sluiten. Ook wordt gestreefd naar de aanplant van een brede diversiteit aan soorten met het oog op het voorkomen van breed te verspreiden soorteigen ziekten en plagen.

Herplant doorloop

In principe vindt in het eerstvolgende plantseizoen na kap de mogelijke herplant plaats. In enkele gevallen kan de Bomenadviesgroep hiervan afwijken. Indien de groeiplaats niet toereikend, is kan worden overwogen géén of minder bomen terug te planten.

6 Incidentele werkzaamheden

6.1 Omgang met calamiteiten (weersafhankelijk)

In de praktijk kunnen er diverse calamiteiten voorkomen die het bomenbeheer raken. Storm, spontaan omvallende bomen, uitbrekende takken, aanrijdingen met bomen, et cetera, zijn niet te voorkomen.

Wanneer melding wordt gemaakt van omgewaaide bomen of uitgebroken takken op de openbare weg, wordt hierop actie ondernomen. Uitgangspunt van de gemeente Nissewaard is dat binnen twee uur gestart moet zijn met het verhelpen van de melding, tenzij dit door bepaalde omstandigheden (bijvoorbeeld zeer hoge aantallen meldingen) op dat moment niet mogelijk is. In dat geval worden meldingen op basis van prioriteit afgehandeld. Binnen vier weken na de calamiteit zijn de genomen maatregelen in het bomenbestand gemuteerd in het databestand.

6.2 Ziekten en plagen

Diverse ziekten en plagen kunnen een bedreiging vormen voor de bomen. Door direct in te grijpen bij signalering kunnen de overlast, verspreiding van de boomziekte en bedreiging van de boomgezondheid zoveel mogelijk worden ingeperkt.

Ook de eikenprocessierups vormt een plaag en bedreiging, maar dan (voornamelijk) op het gebied van volksgezondheid (zie voor de richtlijnen 6.3 en bijlage 7).

Er is geen algemeen ziekten- en plagenplan te formuleren aangezien de bedreigingen in de loop van de tijd veranderen en daarmee ook de aandachtspunten. Met behulp van een monitorings- en meldingsregistratie wordt het verloop van de diverse ziekten en plagen over het jaar heen gevolgd. Uiteindelijk dragen deze gegevens bij aan preventief beheer, doordat vroegtijdige monitoring en maatregelen veel problemen in de kiem kunnen smoren.

Door enerzijds bij het jaarplan voor monitoring rekening te houden met de symptoomverschijning van de diverse ziekten en plagen en anderzijds de bestrijdingsmaatregelen goed mee te laten lopen in de reguliere snoeiwerkzaamheden, verloopt het inperken van de ziekten en plagen zo efficiënt mogelijk.

Via de website van de Nederlandse Voedsel- en Waren Autoriteit (www.NVWA.nl) worden nieuwe ontwikkelingen gevolgd. De richtlijnen voor de gemeente Nissewaard zijn opgenomen in *bijlage 6a (Richtlijnen ziekten en plagen)* en het protocol ziekten en plagen is te vinden in *bijlage 6b (Protocol ziekten en plagen)*.

6.3 Overlast

De groene leefomgeving kan in sommige gevallen een last vormen voor de inwoners. De gemeente Nissewaard vraagt van haar inwoners dit tot op zekere hoogte te accepteren, bomen zijn natuurlijke elementen, die niet statisch blijven. De last mag echter niet overmatig zijn. Hoofregel hierbij is dat het algemene belang van de boom of bomen vóór het individuele belang gaat.

Enkele veelvoorkomende overlastvormen kennen vaste richtlijnen die in de *bijlage 7 (Richtlijnen omgang met overlast)* nader worden toegelicht.

Meldingen Telefonisch Informatie Centrum

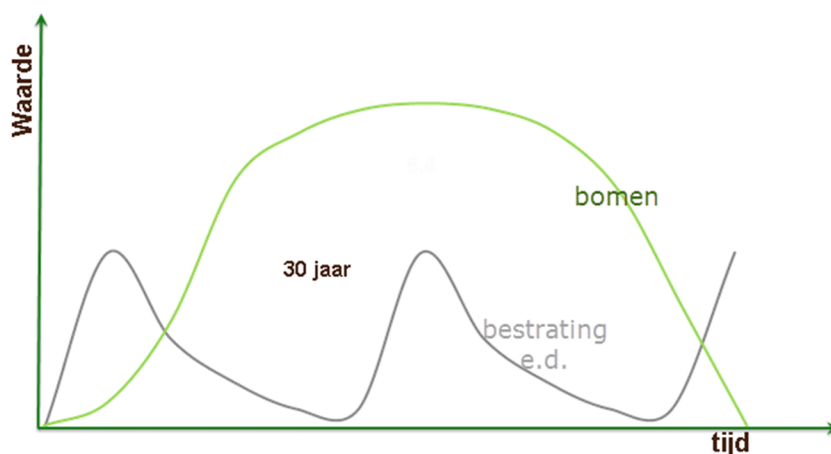
Indien er sprake is van ernstige overlast kan een particulier of derde een melding doen bij het Telefonisch Informatie Centrum. Vervolgens wordt binnen twee weken beoordeeld of de melding moet leiden tot actie. De melder wordt hiervan op de hoogte gesteld.

6.4 Omgang met particulier beheerde boomspiegels

Als er particulier beheer wordt toegepast, mag dit geen schade toebrengen aan de boom, boomwortels of stam. Ophoging van het maaiveld en diep spitten zijn in ieder geval niet toegestaan. De gemeente stimuleert deze vorm van particulier beheer niet in verband met de risico's voor de leeftijdsverwachting en kwaliteit van de boom.

6.5 Overleg disciplines infrastructuur

Hoe en wanneer wordt overlegd met de overige disciplines, speelt met name een rol rondom herplant van bomen en het verwijderen van stobben. Hierbij moet ook worden gedacht aan het verstandig plaatsen van meubilair en verlichting ten opzichte van bomen. Wanneer lantaarnpalen soms enkele meters verplaatst worden, scheelt dit veel in functioneren van de lichtmast en snoei van de boom. Binnen de gemeente Nissewaard is de beleidsmedewerker groen het aanspreekpunt voor de overige disciplines in de binnendienst en de senior opzichter groen voor de overige disciplines in de buitendienst van de afdeling Stadsbeheer. De beleidsmedewerker groen is degene die deelneemt aan interdisciplinair overleg voorafgaand aan projecten. Projectvoorbereiding wordt in de gemeente Nissewaard standaard integraal aangevlogen, hierdoor vindt al in het voortraject (bij de binnendienst) afstemming plaats. Daarnaast vindt per discipline een ketenoverleg plaats. In het ketenoverleg groen wordt door buitendienst en binnendienst alle initiatieven en groenprojecten besproken. De senior opzichter groen en de toezichthouder groen wonen daarnaast het opzichtersoverleg buitendienst bij. De beleidsmedewerker groen sluit aan bij het beleidsmedewerkersoverleg binnendienst. Bij de diverse overleggen kan *onderstaande* afbeelding verheldering bieden voor het verschil in waarde-opbouw bij bomen en bij bestrating en dergelijke.

Afbeelding 6.1: Verschil verloop waardestijging en daling grijze elementen en bomen.

6.6 Beoordeling kapaanvragen

Voor alle bomen met een stamdiameter groter dan 70 cm dient een omgevingsvergunning, activiteit kappen, te worden aangevraagd. Dit geldt zowel voor bomen van de gemeente als bomen van particulieren. De bomen worden beoordeeld volgens het 'processchema kapaanvraag' (zie bijlage 8 Processen kapaanvraag).

Allereerst wordt de status van de betreffende boom bepaald. Na vaststelling van de lijst waardevolle bomen kan dit door het Telefonisch Informatie Centrum (TIC) worden gedaan. Op basis van de stamdiameter van de boom op 1,30 meter hoogte en de beleidsstatus kan het TIC beoordelen of de boom 'mogelijk' kapvergunningplichtig is. Indien de boom kapvergunningplichtig is, kan het TIC nagaan of de benodigde documenten aanwezig zijn waarmee de klant de vergunningaanvraag kan indienen. Vervolgens gaat de aanvraag naar de Boomadviesgroep. De wettelijke termijnen voor reactie en publicatie dienen door de beleidsmedewerker groen te worden geborgd.

7 Communicatie met inwoners

7.1 Gemeentelijke bomenpagina

De gemeente is voornemens een bomenpagina op te nemen als onderdeel van de gemeentelijke website. Doel van deze pagina is burgers voor aanvang van de werkzaamheden te informeren. Daarnaast zal op deze website een overzicht geplaatst worden van de jaarlijkse kaplijst, een overzicht met de richtlijnen overlast en een verwijzing naar de nog op te stellen lijst waardevolle bomen en bijbehorende link naar het omgevingsloket voor de aanvraag van een omgevingsvergunning, activiteit kappen. Deze pagina zal uitdrukkelijk worden gebruikt voor het zenden van informatie. Het Telefonisch Informatie Centrum blijft de vaste ingang voor vragen aan de gemeente.

7.2 Cyclische werkzaamheden

Voorafgaand aan de boominspecties en het nader onderzoek wordt een nieuwsbericht geplaatst op de nog in te richten gemeentelijke bomenpagina. Daarnaast wordt in de plaatselijke krant een kort bericht geplaatst met een verwijzing naar deze bomenpagina. Dit huis aan huisblad verschijnt in de even weken. Het moment van het plaatsen van het bericht is opgenomen in de jaarplanning.

Aangezien ook snoei- en kapwerkzaamheden volgens een vaste cyclus in vooraf vaststaande wijken plaatsvinden, is het mogelijk deze communicatie richting inwoners te stroomlijnen. In *bijlage 9 (Standaard nieuwsbericht snoeien)* is een voorbeeld opgenomen, dat kan worden ingevuld voor de betreffende werkzaamheden. De planning van publicatie is opgenomen in de jaarplanning.

7.3 Jaarlijkse kaplijst en kapmeldingen

Na de jaarlijkse boomveiligheidscontrole (waarbij een derde van het gemeentelijk bomenbestand wordt onderzocht) en de besluitvorming daaromtrent, wordt voor dat jaar een gemeentelijke kaplijst opgesteld. Op deze lijst worden ook bomen uit de overige delen van Nissewaard opgenomen die gekapt dienen te worden. Door middel van deze lijst wordt aan de inwoners op een centraal moment gecommuniceerd over te kappen bomen via een kort bericht in de plaatselijke krant en de uitgebreide informatie op de gemeentelijke bomenpagina. De inwoners worden hierbij gewezen op de noodzaak van de kap als gevolg van veiligheid en beheerbaarheid van de bomen in de openbare ruimte. Milieudefensie en Bomenridders kunnen via de gebruikelijke weg de informatie raadplegen. Berichten over noodkap of kap als gevolg van calamiteiten worden bij kapvergunningplichtige bomen achteraf gecommuniceerd via de gemeentelijke krant, binnen vier weken na kap.

Wanneer voor een kapvergunningplichtige boom een vergunning wordt verleend, wordt hierover bericht op de gemeentelijke bomenpagina en in het huis aan huisblad. De wettelijke bezwaartermijn is hierbij van kracht.

De gemeente heeft afgesproken dat ook bij de voorgenomen kap van gemeentelijke bomen met een stamdiameter kleiner dan 70 cm (kapvergunningvrij) de direct omwonenden (binnen 25 meter) hierover per brief worden geïnformeerd. Milieudefensie en Bomenridders ontvangen de brief per e-mail. Zowel de direct omwonenden als de genoemde organisaties hebben een reactietermijn van veertien dagen, voordat wordt overgegaan tot kap. Deze meldingen worden niet standaard op de gemeentelijke bomenpagina geplaatst.

7.4 Lijst waardevolle bomen

De gemeente gaat een lijst waardevolle bomen opstellen in het vierde kwartaal 2016.. De bomen op deze lijst zullen bescherming kennen via de Algemene Plaatselijke Verordening (APV). Op de lijst waardevolle bomen staan gemeentebomen, maar ook bomen in eigendom bij particulieren of derden. De lijst waardevolle bomen wordt eens in de drie jaar herzien en gepubliceerd via een link in de plaatselijke krant. De uitgebreide lijst wordt gepubliceerd op de gemeentelijke bomenpagina.

7.5 Overlastbeperking (bladkorven, veegploegen)

Het nemen van overlast beperkende maatregelen door de gemeente wordt tijdig en breed gecommuniceerd naar de burger. Daarmee kunnen diverse meldingen door inwoners voorkomen worden. De communicatie over bladkorven, veegploegen, bestrijding van eikenprocessierups, boomziekten, maatregelen et cetera verloopt via een nieuwsbericht op de gemeentelijke bomenpagina op het moment dat hier actuele informatie over is, of wanneer er problemen zijn. Op de website zal een pdf beschikbaar komen met daarop veelvoorkomende vragen en de standaard reactie van de gemeente.

7.6 Vergroten inzicht boomingrepen

Om het begrip voor het al dan niet nemen van maatregelen aan het bomenbestand te vergroten, plaatst de gemeente ten minste tweemaal per jaar een kort informatief bericht of een cartoon over bomenbeheer op de gemeentelijke website. Hierbij valt te denken aan maatregelen als knotten, uitleg over cyclisch beheer, kraken van takken en aandachtspunten voor de particuliere boomeigenaar. Ook kan hierbij aandacht worden geschonken aan bijzondere bomen in de gemeente Nissewaard (oud, historisch et cetera). De beleidsmedewerker groen neemt het voortouw om de berichten aan te laten sluiten op veelvoorkomende vragen of meldingen.

7.7 Participatie

De gemeente Nissewaard biedt bewoners de mogelijkheid tot inspraak voorafgaand aan herinrichtingsprojecten. Over de concrete invulling en uitvoering van de projecten wordt summier gecommuniceerd.

8 Financiën, bestek en verantwoording

8.1 Achtergrond

Dit hoofdstuk gaat in op de beschikbare en benodigde financiële middelen. Tot en met 2015 werd gewerkt met een raming voor het afhandelen van incidenten, klachten en meldingen, waarbij de snoeiwerkzaamheden noodgedwongen een sluitpost vormden. In *onderstaand* voorstel wordt juist een aanzienlijk deel van het budget gereserveerd voor preventief beheer (snoeien), wat op de lange termijn kosten bespaart en ervoor zorgt dat de gemeente controle heeft over de risico's in het bomenbestand.

8.2 Financiële doorrekening bomenbeheer 2016-2021

Voor de financiële doorrekening van de kosten voor het bomenbeheer wordt onderscheid gemaakt in verschillende kostensoorten. Allereerst zijn er de vaste jaarlijks terugkerende kosten, zoals licenties, inboet, inhuur van de bomenploeg voor het oplossen van meldingen en dergelijke. Daarnaast zijn er de kosten van cyclisch bomenbeheer. Deze kosten liggen ten grondslag aan de uiteindelijke besparing op het boomonderhoud.

Begroting bomenbeheer Nissewaard 2016-2021						
Jaar	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Algemene jaarlijkse kosten						
Inboet en groeiplaatsinrichting (incl. nazorg, voor gehele bomenbestand)	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000
Inhuur bomenploeg (calamiteiten/meldingen en snoei)	€ 125.000	€ 100.000	€ 75.000	€ 65.000	€ 40.000	€ 40.000
Inhuur hoogwerker (calamiteiten/meldingen en snoei)	€ 20.000	€ 15.000	€ 10.000	€ 7.500	€ 5.000	€ 5.000
Onvoorzien	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
Diverse boomtechnische onderzoeken	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Bestrijding eikenprocessierups	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Licentie GeoVisia	€ 3.600	€ 3.600	€ 3.600	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000
Lidmaatschap Norminstituut Bomen	€ 5.400	€ 5.400	€ 5.400	€ 5.750	€ 5.750	€ 5.750
Subtotaal 1	€ 229.000	€ 199.000	€ 169.000	€ 147.250	€ 119.750	€ 119.750
Jaarlijkse kosten cyclisch bomenbeheer						
Boominspectie	€ 34.375	€ 34.375	€ 34.375	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
Veiligheids- en onderhoudsmaatregelen (snoei en kap)	€ 218.750	€ 218.750	€ 218.750	€ 171.875	€ 171.875	€ 171.875
Vorbereiding, directie en toezicht	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 18.750	€ 18.750	€ 18.750
Subtotaal 2	€ 278.125	€ 278.125	€ 278.125	€ 215.625	€ 215.625	€ 215.625
Benodigd budget	€ 507.125	€ 477.125	€ 447.125	€ 362.875	€ 335.375	€ 335.375
Beschikbaar budget	€ 335.000	€ 335.000	€ 335.000	€ 335.000	€ 335.000	€ 335.000
Resultaat	€ -172.125	€ -142.125	€ -112.125	€ -27.875	€ -375	€ -375

Tabel 8.1 Begroting bomenbeheer Nissewaard 2016-2021.

Uitgangspunten

Vervanging

Gerekend is met een jaarlijkse uitval van circa 175 bomen (rooiwerk vindt plaats onder cyclisch bomenbeheer) en 90 bomen herplant. Hierbij is gerekend met een gemiddelde prijs (voor aanleg van de groeiplaats, plantwerk en nazorg) van € 500,- per boom/groeiplaats. Het totaal per jaar bedraagt € 45.000,-.

Inhuur bomenploeg en hoogwerker

Door het wegwerken van achterstanden zal het benodigde budget voor de inhuur van een bomenploeg en een hoogwerker met de jaren afnemen. Na het doorlopen van de eerste volledige cyclus mag verwacht worden dat, door het wegwerken van snoeiachterstanden, minder calamiteiten, meldingen en ad hoc werkzaamheden zullen voorkomen.

Boomveiligheidscontrole en onderhoudsinspectie

Voor de berekening van de cyclische inspectiekosten zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd: Jaarlijks worden 12.500 bomen geïnspecteerd à € 2,75 per boom. Dit is een derde van het totale bomenbestand, plus de bomen die jaarlijks in de gehele gemeente moeten worden geïnspecteerd. Vanaf 2019 wordt voor dezelfde 12.500 bomen € 2,- per boom gerekend, dit doordat de grootste inhaalslag in achterstallige werkzaamheden zal zijn gemaakt én het databestand op orde zal zijn (alle bomen staan op de juiste plaats, met de juiste gegevens op kaart).

Cyclische uitvoeringsmaatregelen

Op basis van 12.500 bomen wordt van 2016 tot en met 2018 gemiddeld € 17,50 per boom gerekend voor de uitvoeringskosten.

Van 2019 tot en met 2021 wordt gemiddeld € 13,75 per boom gerekend. Dit omdat de grootste achterstanden dan zijn weggewerkt en de snoeimaatregelen zich zullen beperken tot een minimum.

Directie en toezicht

Per boom wordt tevens € 2,- gerekend voor bestekvoorbereiding van de uitvoeringswerkzaamheden, directie en toezicht. Vanaf 2019 is de verwachting dat deze kosten nog € 1,50 per boom zullen zijn, door de verdere standaardisering van de werkzaamheden en de ervaringen die zijn opgedaan tijdens de eerste cyclus.

8.3 Financiële strategie

In tabel 8.1 is te zien dat de kosten over de jaren afnemen. Na het doorlopen van de eerste volledige cyclus (tot en met 2018) zullen de kosten substantieel lager komen te liggen. De verwachting is, dat de kosten na de tweede cyclus (na 2021) nog een stap lager zullen liggen. Door de investeringen in de cyclische kostenposten, dalen tevens de meeste algemene jaarlijkse kosten na 2018 en ook daar zijn blijvend lagere kosten na 2021 te verwachten. Het grote tekort aan budget in de eerste vier jaar is toe te schrijven aan een achterstand in het bomenbeheer.

Naast de dalende kosten richting 2020 is het eveneens de verwachting dat het aantal klachten en meldingen zal afnemen als gevolg van gedifferentieerd (opdeling in beleidsstatussen) en cyclisch bomenbeheer. In tabel 8.1 is dat vooral zichtbaar in een afname van inhuur van de bomenploeg, echter ook bij het Telefonisch Informatie Centrum (TIC) en in de ambtelijke organisatie zal dit voor een verminderde arbeidslast zorgen.

De bedragen in tabel 8.1 zijn gebaseerd op ervaringscijfers bij cyclisch bomenbeheer. Deze cijfers laten een afname zien van bomen waarbij maatregelen nodig zijn van 70 procent tijdens de eerste cyclus naar 55 procent bij de tweede cyclus. Na de tweede cyclus, vanaf 2022, is een verdere daling te verwachten naar 45 procent bomen waarbij maatregelen nodig zijn.

Dit komt doordat bomen vanaf de jeugdfase structureel gesnoeid zullen worden met het oog op een duurzame, veilige boom. Doordat de beheercyclus 7 jaar was, werden problemen in de jeugdgroei niet altijd tijdig weggenomen. Dit kan jarenlang leiden tot hogere beheerkosten.

Aanpak meldingen

Vragen rondom het snoeimoment, snoeiafval dat is blijven liggen, bladoverlast e.d. zouden moeten afnemen wanneer het cyclisch bomenbeheer wordt ingevoerd volgens dit beheerplan en wanneer deze werkwijze wordt gecommuniceerd naar de inwoners. Eenduidige richtlijnen rondom de omgang van de gemeente met overlast (van blad, schaduw, vogeluitwerpselen), kunnen daarbij een ander deel van de meldingen sterk terugbrengen. De focus ligt daarbij steeds weer op het cyclisch uitvoeren waar mogelijk. Uiteraard zullen incidenten (bijvoorbeeld schade door storm) blijven plaatsvinden, waarbij direct actie zal moeten worden ondernomen. Doordat de gemeente voornemens is een bomenpagina op de gemeentelijke website in te richten, waarop onder meer de richtlijnen van de gemeente omtrent veelvoorkomende meldingen zullen worden geplaatst, is de verwachting dat het aantal meldingen zal afnemen.

Aanpak vervangingen

Door het aanplantjaar in de toekomst te koppelen aan de soort en de streefleefijd (afhankelijk van de beleidsstatus), is een inschatting te maken van de kosten voor vervanging van de bomen op de lange termijn. Deze berekening is te maken na de eerste volledige cyclus (na 2018), waarbij uiteraard ook de toekenning van de beleidsstatus per boom gereed dient te zijn.

8.4 Bestekseisen

In het document Inrichting Beheer Openbare Ruimte (IBOR 2014) van de gemeente Nissewaard wordt het werken via de CROW-normering en of beeldkwaliteit genoemd als standaard. Voor bomen wordt echter standaard afgeweken naar een werkwijze conform het Handboek Bomen 2014. De systematiek van het Handboek Bomen kent een directe koppeling met het bomenpaspoort waarmee de bomen worden geïnventariseerd. Dit bomenpaspoort is weer direct gekoppeld aan het bestek dat wordt gebruikt. Op deze wijze kan op de meest efficiënte wijze bomenbeheer worden uitgevoerd.

8.5 Inhoud managementrapportage

De cijfers zeggen uiteraard alleen iets als ook de uit te voeren maatregelen zichtbaar worden gemaakt. Hiertoe dient ten minste *onderstaande* informatie regulier te worden verstrekt aan het management en bestuur van de gemeente. Het is daarbij wenselijk de informatie van de afgelopen drie jaar te laten zien, omdat zo ontwikkelingen kunnen worden gevolgd en er, indien gewenst, kan worden bijgestuurd.

- Aantal bomen met reguliere beheermaatregelen
- Aantal bomen met veiligheidsmaatregel
- Aantal bomen dat is gekapt: per functiecategorie
- Aantal bomen dat is aangeplant: per functiecategorie
- Investering in onderhoud ten opzichte van de opbrengst hiervan door dalende kosten van boomonderhoud
- Aantal klachten en meldingen: per type klacht (verzoek snoei, overlast et cetera)
- De kwaliteit van de bomen per functiecategorie (legitimeert het gevoerde beleid)

Daarnaast dient te worden gerapporteerd over de calamiteiten die het afgelopen jaar hebben plaatsgevonden. De ervaring leert dat stormschades zwaar kunnen drukken op bomenbeheer.

Bijlagen

Bijlage 1:	Begrippenlijst
Bijlage 2:	Cyclusindeling
Bijlage 3:	Structuurkaart
Bijlage 4:	Bomenpaspoort
Bijlage 5:	Jaarplanning en taakverdeling bomenbeheer
Bijlage 6a:	Richtlijnen ziekten en plagen
Bijlage 6b:	Protocol ziekten en plagen
Bijlage 7:	Richtlijnen omgang met overlast
Bijlage 8:	Processen kapaanvraag
Bijlage 9:	Standaard nieuwsbericht snoeien

Gemeente Nissewaard
Raadhuisplein 106
Postbus 25
3200 AA Spijkenisse

Telefoon 14 0181
gemeente@nissewaard.nl

Bijlage 1 Begrippenlijst

BEA: Bomen effect analyse

Beleidsstatus: Voor bomen geldt een onderverdeling in beleidsstatus, namelijk waardevolle boom, hoofdstructuurboom, substructuurboom of functionele boom.

Bomenpaspoort: Digitale opnameformulier waarin boomgegevens worden opgenomen bij een inventarisatie. Het bomenpaspoort is gebaseerd op hoofdstuk 14 van het Handboek Bomen 2014 en bevat velden om administratieve kenmerken, basiskenmerken, boombeoordelingskenmerken en beheerkenmerken in te vullen.

BVO: Boomveiligheidscontrole en onderhoudsinventarisatie

Functionele boom: Beleidsstatus voor een boom (waardevolle boom, hoofdstructuurboom, substructuurboom of functionele boom). Functionele bomen zijn de bomen die niet onder de overige statussen vallen.

Handboek Bomen 2014: Het Handboek Bomen is een uitgave van het Norminstituut Bomen en omvat gestandaardiseerde kwaliteitseisen, richtlijnen en normen die van toepassing zijn bij de uitvoering van werkzaamheden in, rond en met bomen.

Hoofdstructuurboom: Beleidsstatus voor een boom (waardevolle boom, hoofdstructuurboom, substructuurboom of functionele boom). Hoofdstructuurbomen geven beeld aan de wegenhoofdstructuur binnen de gemeente.

Nader onderzoek: Bij een boominventarisatie kan als maatregel 'nader onderzoek' worden geadviseerd. Afhankelijk van de beleidsstatus van de betreffende boom dient deze te worden geveld of te worden onderzocht met specialistische onderzoeksapparatuur om de aard en omvang van de geconstateerde afwijking en de eventueel te nemen veiligheidsmaatregelen in beeld te brengen.

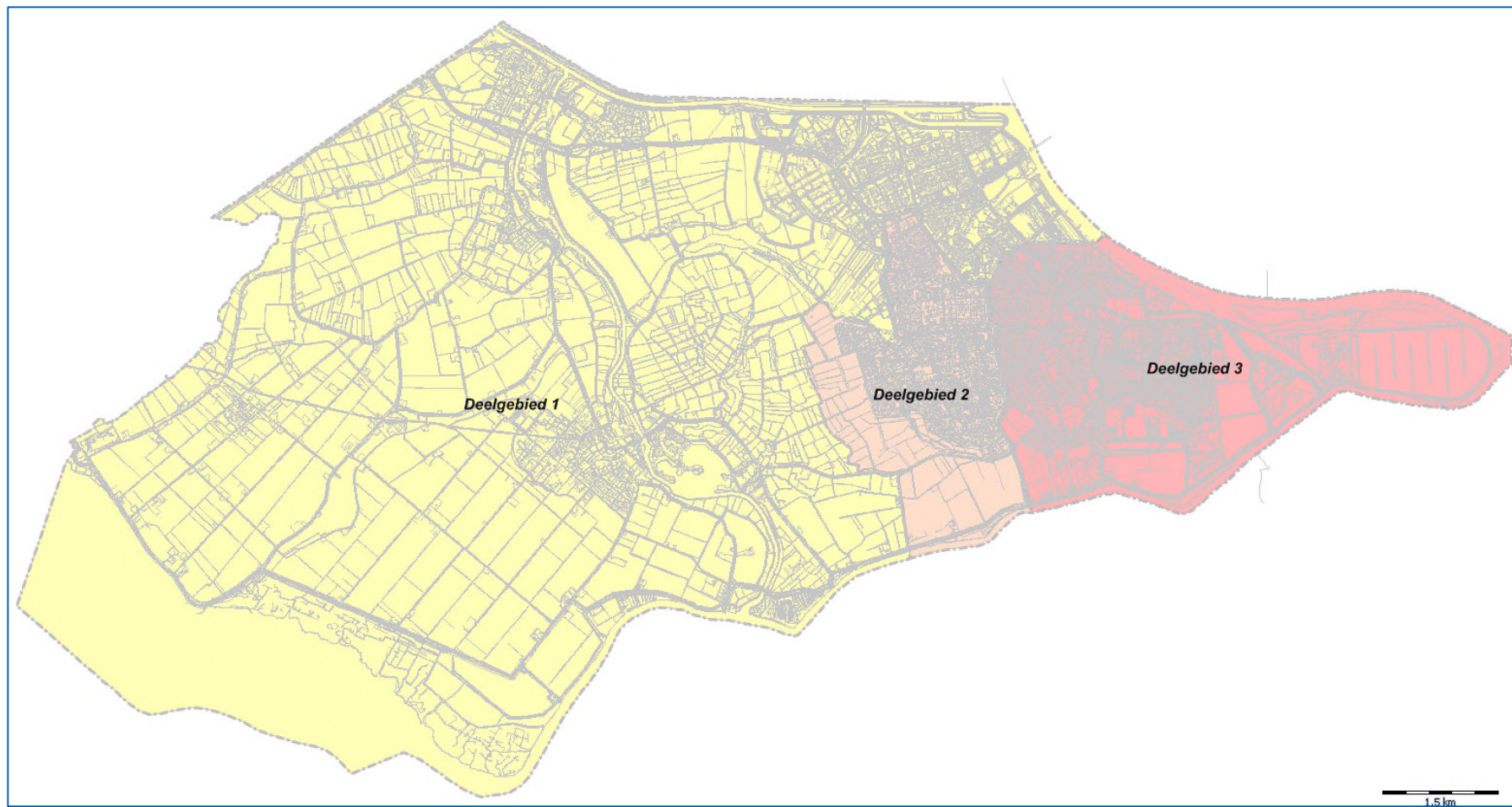
Substructuurboom: Beleidsstatus voor een boom (waardevolle boom, hoofdstructuurboom, substructuurboom of functionele boom). Substructuurbomen geven beeld aan de belangrijkere wegen in wijken. Ook bomen in parken kunnen substructuurbomen zijn.

Waardevolle boom: Beleidsstatus voor een boom (waardevolle boom, hoofdstructuurboom, substructuurboom of functionele boom). Waardevolle bomen zijn onder meer monumentale bomen, herinneringsbomen, bijzondere bomen en bomen bij een beschermd dorpsgezicht.

Bijlage 2 Cyclusindeling

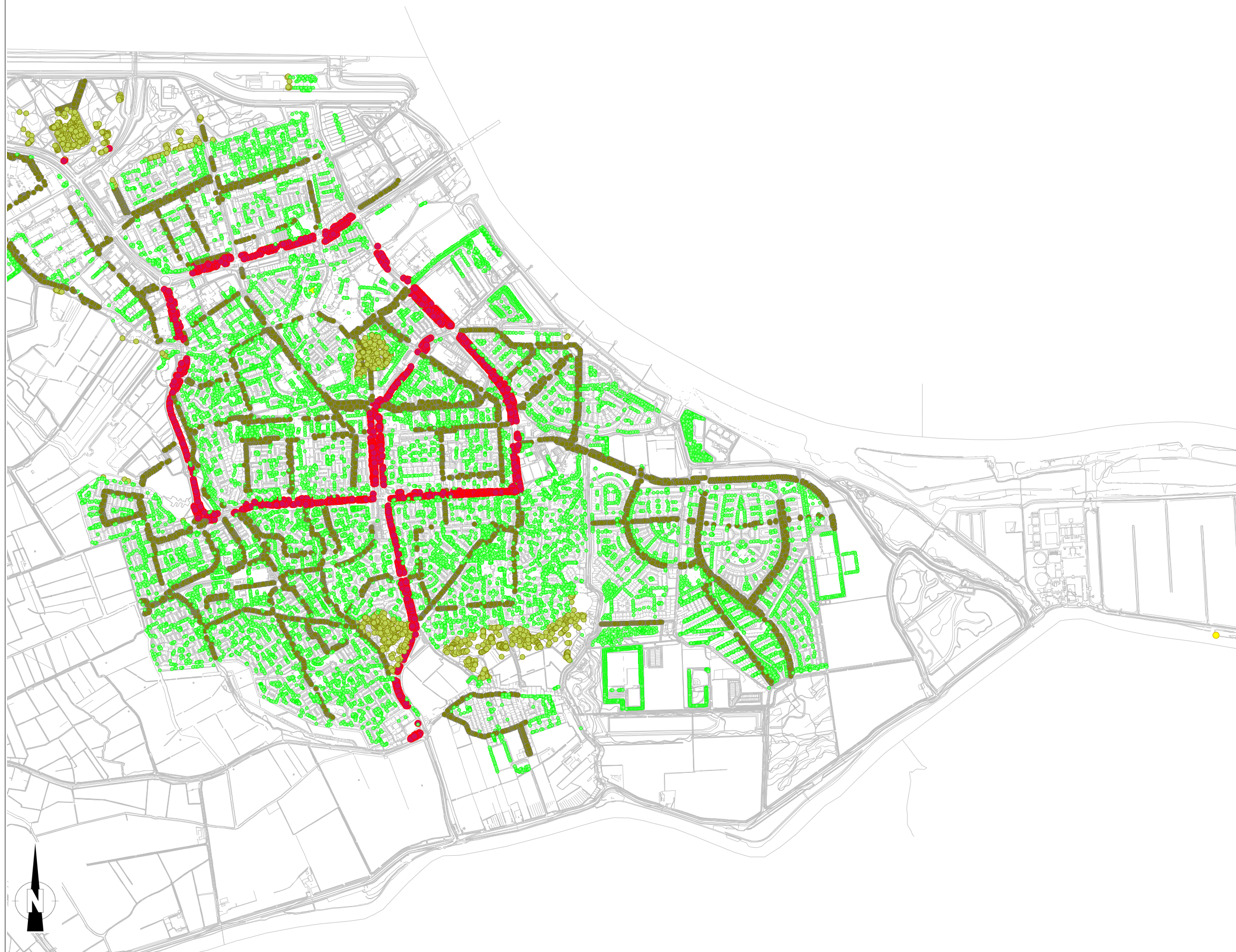
Hierna is de cyclusindeling van de gemeente Nissewaard weergegeven.

Bijlage 2 Cyclusindeling

Bijlage 3 Structuurkaart

Hierna is de structuurkaart Nissewaard weergegeven.

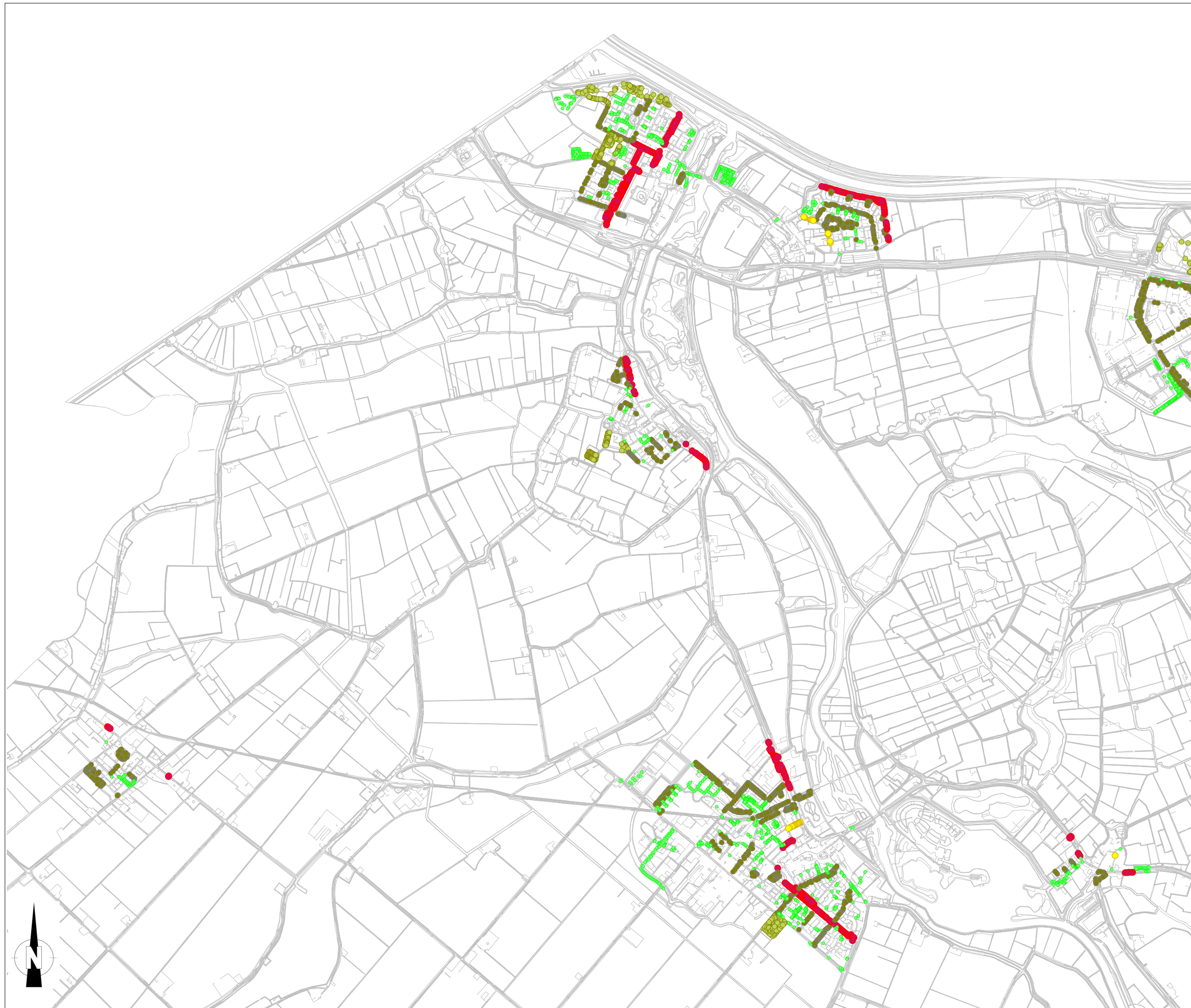
- Legenda**
- Boomstructuur
- Hoofdstructuur
 - Waardevolle bomen: besch. dorpsgezicht
 - Waardevolle bomen
 - Substructuur
 - Substructuur - natuurlijk groen
 - Functionele bomen
- Topografie

Beheerplan Nissewaard 2/2
Structuurkaart-oost

Opdrachtgever: Gemeente Nissewaard
Projectcode: 16087
Schaal: 1:25000
Papierformaat: A3
Status: -
Datum: 29 april 2016

Bomenwacht Nederland B.V.
Postbus 240
2900 AE Capelle aan den IJssel
T (010) 264 65 55
I www.bomenwacht.nl

- Legenda**
- Boomstructuur
- Hoofdstructuur
 - Waardevolle bomen: besch. dorpsgezicht
 - Waardevolle bomen
 - Substructuur
 - Substructuur - natuurlijk groen
 - Functionele bomen
- Topografie

Beheerplan Nissewaard		1/2
Structuurkaart-west		
Opdrachtgever:	Gemeente Nissewaard	
Projectcode:	16087	
Schaal:	1:25000	
Papierformaat:	A3	
Status:	-	
Datum:	29 april 2016	

Bijlage 4 Bomenpaspoort

Onderstaand een schermafbeelding van het digitale bomenpaspoort zoals gebruikt bij eerdere inspecties.

I B V U ADM	
Boomgegevens	
Boompunt op kaart	Juist
Boomsort	Malus 'Greenstar'
Boomtype	Niet vrij uitgroeiende boom
Standplaats	Gazon
Stamdiameterklasse (cm)	< 20
Boomhoogteklasse (m)	< 6
Conditie	Voldoende
Veiligheid	
Kroon	Voldoende
Stam	Goed
Stamvoet	Goed
Categorie veiligheid	Boom zonder noemenswaardige af...
Notitie adviseur	
Maatregel veiligheid	
☒ Geen	
Urgentie veiligheid	
Niet van toepassing	
Opmerking veiligheid	
Niet van toepassing	
Onderhoud	
Beoogde opkroonhoogte	
Nog niet bereikt	
Boombeeld	
Aanvaard	
Snoeiwijze	
Begeleidingssnoei	
Specifieke onderhoudsmaatregel	
☒ Geen	
☐ Klimplanten verwijderen	
☐ Onderbeplanting snoeien	
☐ Beslissen: handhaven of vellen	
☐ Wortelsnoei	
☐ Aantasting bestrijden	
Opmerking onderhoud en overig	
Niet van toepassing	
Boomsoort Nederlands	

Bijlage 5 Jaarplanning & taakverdeling Nissewaard 2016

29-4-2016 16:14

[illegible]

[illegible]

Rol	Functie	Naam medewerker
beheermedewerker	senior opzichter groen	Jan Pluim
beleidsmedewerker	beleidsmedewerker groen	Katja Beeker
toezichthouder	opzichter bomen	Joop Berrevoets
uitvoerder	inhuur	externe
inhuur boomadvies	inhuur	externe

GEMEENTE
NISSEWAARD

Bijlage 6a Richtlijnen ziekten en plagen

Impactanalyse per ziekte of plaag

In de tabel op de *volgende* pagina's is een beschrijving opgenomen van de actuele, meest relevante ziekten en plagen voor bomen in openbaar groen. Per aantasting wordt aangegeven welke boomsoorten het meest gevoelig zijn, in welke periode de aantasting actief/zichtbaar is, welke symptomen er zijn en welke maatregelen mogelijk getroffen kunnen worden. Ook wordt per aantasting aangegeven wat het effect op de boommechanica (stabiliteit en breukveiligheid) is, wat het effect op de omgeving is (overlast e.d.) en wat de snelheid van ontwikkelen van de aantasting is. Het vermenigvuldigen van respectievelijk het boommechanica-effect of het omgevingseffect met de ontwikkelingssnelheid leidt tot een risicoprofiel op het gebied van boomveiligheid en op het gebied van omgevingsimpact.

Deze risicoprofielen helpen bij het prioriteren en het op juiste wijze inplannen van monitoring en het treffen van maatregelen voor de betreffende aantasting.

Een boom die een hoog risicoprofiel krijgt, kan geclassificeerd worden als risicoboom, die regelmatig gemonitord moet worden. Een boom met een matig risicoprofiel moet jaarlijks geïnspecteerd worden en wordt daarmee een attentieboom. Een boom met een laag risico kan meelopen in de standaard inspectie, zonder noemenswaardige afwijkingen.

Bij nieuwe aantastingen, die via de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA) worden bekendgemaakt, kan de tabel verder worden aangevuld. De NVWA biedt handvatten om zelf tot een juist risicoprofiel te komen.

Overzicht ziekten en plagen

Ziekte/plaag	Boomsoorten	Periode	Symptomen	Bestrijding	Effect		Snelheid	Risico	
					Boom-mechanica	omgeving		Boom-mechanica	omgeving
Essentaksterfte <i>Chalara fraxinea</i>	Es, vooral Gewone es <i>Fraxinus excelsior</i> en Smalbladige es <i>Fraxinus angustifolia</i>	Jaarrond	Afsterven bladeren en bast, uiteindelijk afsterven takken, vooral jonge es en snelle groeiers	Preventief veiligheidssnoei toepassen. Gereedschap goed ontsmetten	Groot	Klein	Hoog	Hoog	Laag
Massaria <i>Splanchnonema plantani</i>	Plataan <i>Platanus</i>	Jaarrond	Verkleurde bastdelen, afsterving hout (grijskleurig)	Regelmatig monitoren (minimaal 3 keer per jaar bij bekende aanwezigheid) in combinatie met wegsnoeien aangetaste takken (infectiedruk omlaag brengen). Voorkomen droogtestress door watergeven in droge perioden	Groot	Klein	Hoog	Hoog	Laag
Kastanjabloedings- ziekte	Paardenkastanje <i>Aesculus (hippocastanum)</i>	Jaarrond	Bloedingsvlekken op de stam, verminderde conditie	Geen. Monitoring van de conditie, extra aandacht voor goede groeiplaats. Bij snoei gereedschappen goed ontsmetten	Matig	Klein	Matig	Matig	Laag
Zwammen	Voornamelijk loofbomen, maar ook naaldbomen	Jaarrond, afhankelijk van soort	Vruchtlichamen op stamvoet, stam, ook richting kroon	Boom gezond houden door goede groeiplaats, maaischade e.d. voorkomen	Groot	Klein	Matig	Hoog	Laag
Bladvlekkenziekte plantaan	Plataan <i>Platanus</i>	Voorjaar	Verschrompelen van jonge bladeren, vlekken op oudere bladeren. Viltig laagje op achterkant blad. Boom herstelt het volgend jaar weer	Afgevallen takken en bladeren in winter verwijderen (daar overwintert de schimmel, viltlaagje kan bij mensen irritatie geven), goede groeiplaats	Klein	Matig	Matig	Laag	Matig
Iepenziekte <i>Ophiostoma ulmi</i>	Diverse iepen <i>Ulmus</i>	Mei - juni	Afstervingsverschijnselen, vooral in de kroon, verspreiding via iepenspintkever	Boom rooien en door erkend verwerkingsbedrijf laten verwerken. Bij opslag schil (bast) verwijderen. Grote kans op besmetting van omringende iepen	Groot	Klein	Hoog	Hoog	Laag

Ziekte/plaag	Boomsoorten	Periode	Symptomen	Bestrijding	Effect		Snelheid	Risico	
					Boom-mechanica	omgeving		Boom-mechanica	omgeving
Spinselmotten (divers)	Diverse loofbomen (soortspecifiek)	Mei - juli	Grote groepen rupsen in “nesten” verspreid in de boom, bladvraat. Soms hele bomen en zelfs straatmeubilair ingepakt in spinsel	Ingrijpen niet noodzakelijk, boom loopt later weer uit.	Matig	Groot	Matig	Laag	Hoog
Watermerkziekte <i>Brenneria salicis</i>	Wilg <i>Salix</i>	Mei - september	Bladverwelking, gevolgd door takverwelking. Aangetaste takken bij doorsnijden waterig en doorzichtig. Uiteindelijk sterft de boom af	Bij tijdig ingrijpen kan de boom geknot worden. Elke 3 jaar herhalen	Matig	Klein	Matig	Matig	Laag
Bladluizen <i>Aphis spp.</i>	Diverse loofbomen, o.a. linde (<i>Tilia</i>) en in mindere mate els (<i>Alnus</i>)	Zomer	Overlast van druipende honingdauw, daarop kan roetdauw ontstaan	Lieveheersbeestjes, minder gevoelige soorten aanplanten (<i>Tilia x europaea</i> ‘Euchlora’, <i>Tilia tomentosa</i>)	Klein	Groot	Matig	Laag	Matig
Eikenprocessierups <i>Thaumetopoea processionea</i>	Eik (vooral zomereik) <i>Quercus (robur)</i>	April – augustus	Grote groepen rupsen in “nesten” verspreid in de boom, bladvraat, overlast van brandharen	Vroeg in seizoen nesten verwijderen of behandelen met bestrijdingsmiddelen, mogelijke inzet van nematoden	Klein	Groot	Matig	Laag	Hoog
Eikenspintkever <i>Scolytus intricatus</i>	Voornamelijk eik (<i>Quercus</i>)	Juni - september	Uitvlieggaten op stam, slecht boombeeld vooral bij verzwakte bomen (jonge aanplant, oude bomen)	Bij jonge aanplant goede nazorg verrichten, bij oudere bomen zorgen voor goede groeiplaats	Matig	Klein	Matig	Matig	Laag

Bijlage 6b Protocol ziekten en plagen

Aantasting

Nederlandse en wetenschappelijke soortnaam

Status in Nederland (Invasief, meldplicht NVWA, gezondheidsrisico RIVM)

Gastheer

Boomsoorten (denk ook aan heesters!)

Voorkomen van gastheer in gemeente

Vectoren (insecten, nematoden)

Verspreiding (wind, water, wortelcontact, bladafval, gereedschap)

Symptomen

Waaraan te herkennen (foto's!)

Welke jaargetijden, welke symptomen

Verloop van aantasting

Monitoring

Op basis van symptomen:

In welk jaargetijde monitoren?

Monitoringsfrequentie

Welk deel van de bomen (stamvoet, op hoogte, etc.)

Maatregelen

Op basis van monitoring: verdeling groen – oranje – rood (uitdrukking ernst aantasting)

Op basis van status boom (waardevol – hoofdstructuur – substructuur – functioneel)

Mogelijke maatregelen:

- Gerichte snoei
- Vellen
- Opruimen bladafval
- Bestrijdingsmiddelen/methoden
- Ontsmetting gereedschap
- Water geven (tegen droogtestress bv)

Communicatie

Benoemen communicatiemomenten en -middelen

Wie wordt geïnformeerd? Welke informatie wordt gegeven?

Bijlage 7 Richtlijnen omgang met overlast

Voor enkele veelvoorkomende klachten rondom bomen zijn standaard richtlijnen opgesteld om de afhandeling zo uniform mogelijk te kunnen doorvoeren. In deze bijlage worden diverse richtlijnen gegeven.

Bladeren, zaden, pluizen en vruchten

In de herfst - en bij enkele boomsoorten ook op andere momenten van het jaar - laten de meeste bomen hun bladeren of vruchten vallen of verliezen de bomen pluizen. Dit kan leiden tot ophoping van bladeren en pluizen, zowel in de openbare ruimte als op particulier terrein. Op plekken waar ernstige overlast wordt ervaren zal in de overlastperiode meer geveegd worden dan gemiddeld of worden bladcontainers geplaatst waarin omwonenden blad kwijt kunnen. Ondanks het begrip dat de gemeente heeft voor de grote mate van overlast, vormen deze natuurlijke verschijnselen geen reden tot kap van de bomen.

Bij vervanging van bomen wordt de te verwachten overlast door bladeren, zaden (pluis) en/of vruchten meegewogen in de soortkeuze.

Honingdauw en vogeluitwerpselen

In sommige bomen kunnen grote aantallen luizen aanwezig zijn. Deze luizen kunnen een plakkerige substantie (honingdauw) afscheiden. Onder bomen kunnen ook uitwerpselen van vogels voor overlast zorgen. De genoemde overlast wordt met name op geparkeerde auto's als hinderlijk ervaren. Overlast door honingdauw en vogeluitwerpselen vormt voor de gemeente in het algemeen geen reden om in te grijpen. Bij vervanging van bomen, aan het eind van hun levensduur, wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de gevolgen van de soortkeuze.

Ondanks het begrip dat de gemeente heeft voor de grote mate van overlast, vormen deze natuurlijke verschijnselen geen reden tot kap van de bomen.

Lichtontneming door gemeentelijke bomen

Gemeente Nissewaard hanteert voor de bezonning van woningen de door TNO gestelde minimumnorm: "Er is sprake van voldoende daglichttoetreding bij ten minste twee mogelijke bezonningsuren per dag in de periode van 19 februari tot 21 oktober (gedurende 8 maanden) in de woonkamer." De minimumnorm voor bezonning van tuinen wordt in de gemeente Nissewaard gesteld op 4 uur per etmaal.

Het verwijderen (of het ingrijpend snoeien) van één of meerdere bomen wordt pas overwogen indien de situatie met inzet van een bezonningsstudie als onacceptabel wordt beschouwd. Bij vervanging (of verwijdering) van bomen wordt eventueel te verwachten overlast door lichtbeneming meegewogen in de soortkeuze en de plantlocatie.

Zonnecollectoren/schotelantennes

De vermindering van zonlichttoetreding op zonnepanelen is geen reden tot kap van bomen. Klachten over schaduwval op zonnepanelen worden indien technisch mogelijk - met behoud van een veilige, natuurlijk gevormde boom - door snoeien beperkt.

De gemeente Nissewaard waardeert het wanneer bewoners op eigen initiatief voorzieningen treffen waarmee zij voor hun eigen huishouden stroom kunnen opwekken. Het levert een bijdrage aan een beter milieu. Ook wil de gemeente een leefbare stad kunnen blijven garanderen. Bomen zijn bij het inrichten van buurten en wijken een onlosmakelijk onderdeel van het groen. Door groei neemt de boom zowel bovengronds als ondergronds steeds meer ruimte in. Er zal een afweging moeten worden gemaakt tussen het belang van de eigenaar van de zonnecollectoren en het belang van de stad op het gebied van groen. Verzoeken tot snoei van bomen worden getoetst door een schouw ter plaatse en een toetsing op basis van deze beleidsparagraaf in dit beheerplan.

Schade door takken en wortels

Indien schade is te verhelpen of voorkomen door het plaatsen van een wortelscherm of snoei van takken en wortels wordt de boom gehandhaafd.

Wanneer een gemeentelijke boom aantoonbaar schade veroorzaakt bij particulieren, en aantoonbaar schade veroorzaakt met takken en/of wortels, zal de gemeente op verantwoorde wijze trachten de schadeveroorzakende boomdelen te verwijderen. Indien het verhelpen van het probleem op deze wijze niet mogelijk blijkt, zal bekeken worden welke mogelijkheden er zijn. Of de boom kan worden vervangen is mede afhankelijk van de beleidsstatus van de boom.

Het verwijderen van de boom wordt alleen in uitzonderlijke gevallen in overweging genomen. Bij aanplant van bomen wordt rekening gehouden met de minimumeisen uit het Handboek Bomen (boommonitor online) voor wat betreft groeiplaats en afstand tot obstakels.

Overhangend groen

Het cyclisch boombeheer is onder meer gericht op het creëren van voldoende takvrije ruimte op de plaatsen waar dat nodig is. De bomen worden elke drie jaar gesnoeid, waarbij drie jaar vooruit wordt gekeken zodat gevels, objecten en particuliere bomen vrij van takken blijven. Indien het verhelpen van het probleem op deze wijze niet mogelijk blijkt, zal bekeken worden of de boom verwijderd of vervangen wordt afhankelijk van de beleidsstatus van de boom.

In principe worden bomen alleen gesnoeid tijdens de geplande onderhoudsmomenten. In Nissewaard zijn echter veel bomen aanwezig die - door soortkeuze en keuze voor de standplaats in het verleden - niet voldoende hebben aan de frequentie van eens in de drie jaar. Indien dit van toepassing is, zullen de bomen op basis van meldingen aanvullend worden gesnoeid.

Allergische reacties

Klachten omtrent allergische reacties door de aanwezigheid van bomen vormen nimmer een reden om tot het verwijderen (of snoeien) van bomen over te gaan. Deze allergische reacties worden veroorzaakt door stuifmeelkorrels, die zich over zeer grote afstand kunnen verspreiden. Ingrijpen in een lokale houtopstand heeft nauwelijks invloed op de klachten.

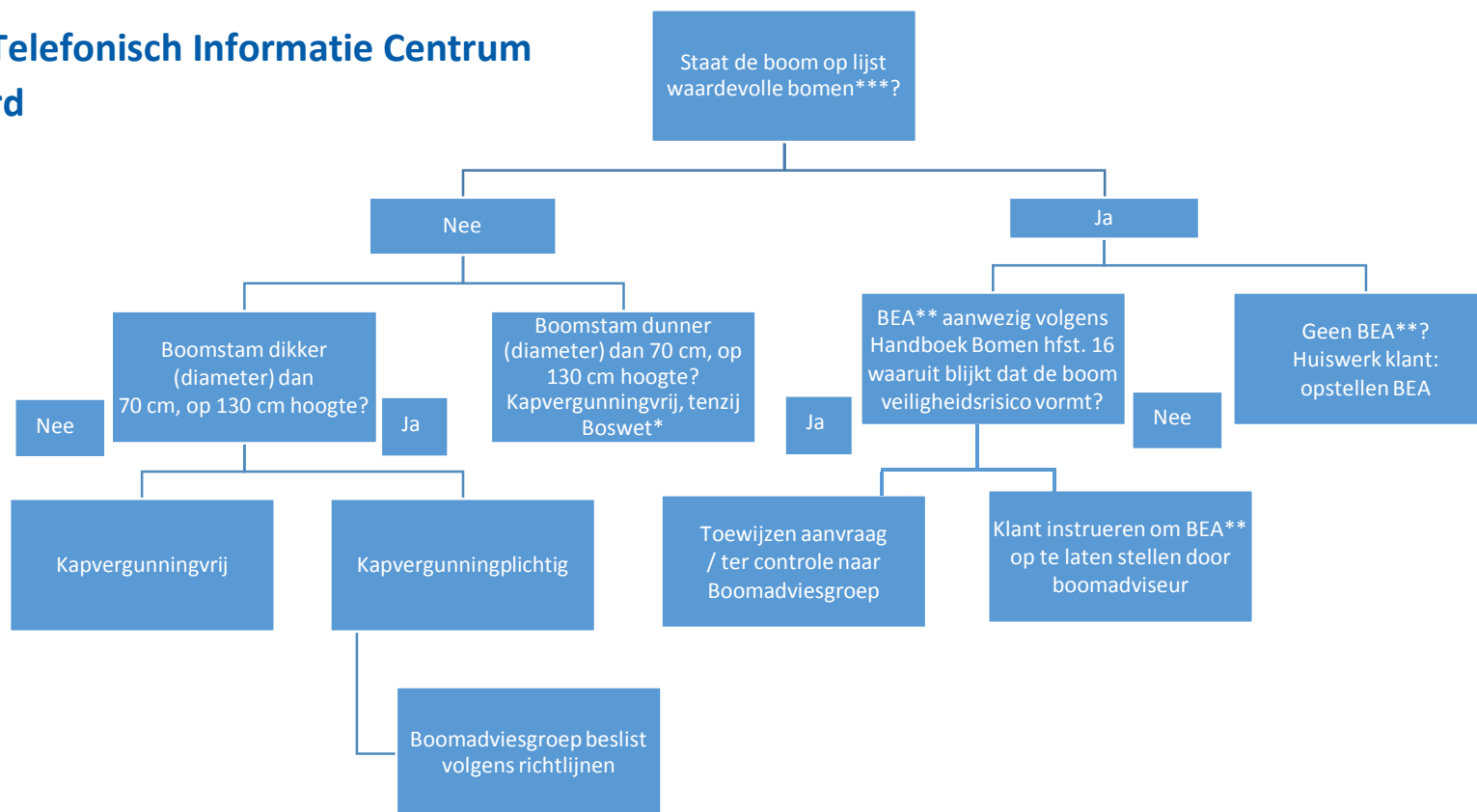
De brandharen van de eikenprocessierups veroorzaken een allergische reactie die tot ernstige klachten kan leiden. Er bestaan diverse mogelijkheden om deze overlast te bestrijden. In geval van melding of constatering van de aanwezigheid van de rupsen zal de gemeente binnen een week maatregelen treffen. Kap vanwege de aanwezigheid van de eikenprocessierups wordt niet in overweging genomen.

Bijlage 8 Processen kapaanvraag

In de gemeente Nissewaard hoeft alleen een vergunning aangevraagd te worden voor bomen met een stamdiameter dikker dan 70 cm op 1,3 meter hoogte, of bomen die staan op de lijst Waardevolle Bomen (inclusief de bomen die vallen binnen een beschermd dorpsgezicht). Een aanvraag voor een omgevingsvergunning onderdeel kappen kan via meerdere routes lopen. Een inwoner kan een vergunning aanvragen, de gemeente kan zelf een boom willen verwijderen, of een planontwikkelaar wil een of meerdere bomen op zijn perceel verwijderen.

De checklist Telefonisch Informatie Centrum Nissewaard wordt van toepassing na vaststelling van de lijst waardevolle bomen. Tot die tijd worden beide checklists door de Boomadviesgroep doorlopen. De Boomadviesgroep (bestaande uit medewerkers beleid en beheer groen van de afdeling Stadsbeheer) bepaalt per vergunningaanvraag of deze kan worden gehonoreerd.

Checklist Telefonisch Informatie Centrum Nissewaard

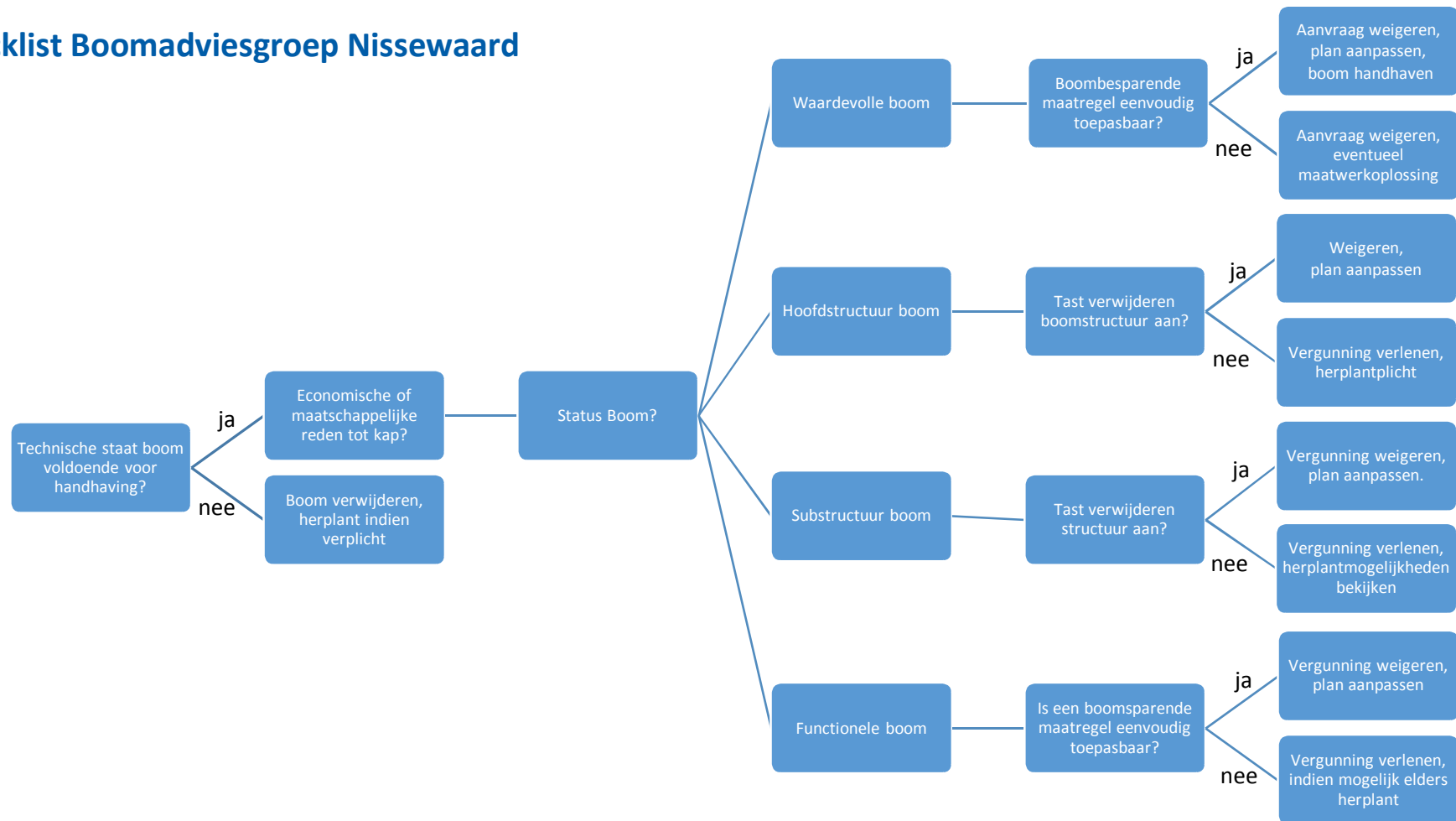

* Indien de houtopstand buiten de grens bebouwde kom ligt, kan de Wet natuurbescherming (tot 2017 de Boswet) van toepassing zijn indien het gaat om bestanden groter dan 10 are of als onderdeel van een bomenrij van meer dan 20 bomen. Indien dit het geval is dient bij de gemeente een melding te worden gedaan (tot 2017 dient dit bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland te gebeuren).

** BEA: Bomen Effect Analyse. Voorwaarde waaraan deze moet voldoen zijn terug te vinden in Handboek Bomen 2014, hoofdstuk 16.

*** Lijst waardevolle bomen wordt elke 3 jaar opnieuw vastgesteld indien wijzigingen hebben plaatsgevonden. Hierop staan onder andere bomen die vallen onder het bescherm dorpsgezicht, monumentale bomen en herdenkingsbomen.

Checklist Boomadviesgroep Nissewaard

Begrippenlijst bij Checklist Boomadviesgroep Nissewaard

Technische staat voldoende: De boomtechnische functionaliteit, zoals benoemd in Handboek Bomen 2014 hoofdstuk 14, is voldoende.

Economische reden: Het verwijderen van de boom dient een redelijk maatschappelijk economisch belang, dat niet op andere wijze te behalen is. Bijvoorbeeld bouw van winkelcentrum, waarbij verandering van ontwerp verlies oplevert of daarmee de boom alsnog niet behouden kan worden.

Maatschappelijke reden: Het verwijderen van de boom dient een maatschappelijk belang. Bijvoorbeeld bouw van school, verbreding van onoverzichtelijke weg.

Makkelijk toepasbare boombesparende maatregel: Maatregel waardoor de boom gespaard blijft, zonder dat daardoor de kosten ernstig oplopen of veel tijd en/of handelingen noodzakelijk zijn. Bijvoorbeeld kleine aanpassingen aan ontwerp/plan, groeiplaatsaanpassingen, aanvullende, beschermende richtlijnen tijdens werkzaamheden.

Aantasting boomstructuur: Er is sprake van aantasting van de boomstructuur indien de structuur binnen de zichtlijn niet meer 1 geheel vormt dan wel de vorm van de structuur niet meer gehandhaafd is. Ook de aanwezigheid van een ernstig zieke of dode boom kan het aanzicht van de structuur aantasten, waarmee het verwijderen van die boom juist wenselijk is.

Maatwerkoplossing: In overleg met collega's, bewoners, ontwikkelaars, kijken wat de wensen nu precies zijn en of er geen andere oplossingen mogelijk zijn. Eventueel kan daarbij (met goede verantwoording) worden afgeweken van de regels.

Bijlage 9 Standaard nieuwsbericht snoeien

Onderstaand is een standaardtekst weergegeven voor een nieuwsbericht aan inwoners over regulier snoeionderhoud. Het nieuwsbericht kan worden geplaatst op de website.

Afgelopen *<maand en jaar invullen>* zijn de bomen in deelgebied *<invullen: 1/2/3>* door een bomeninspecteur beoordeeld. Aan de hand van de bevindingen start de gemeente binnenkort in uw wijk met de noodzakelijke snoeiwerkzaamheden.

De zogenoemde ‘probleemtakken’ die óf te laag in de kroon zitten óf de boom op latere leeftijd problemen kunnen bezorgen en natuurlijk de takken die een veiligheidsrisico vormen, zullen hierbij worden verwijderd.

Staan er afzettingen rondom bomen, houdt u dan alstublieft afstand voor uw eigen veiligheid en die van de bomenploeg.

Meer informatie over de indeling van de deelgebieden en de jaarlijkse vellijst kunt u vinden op:
<www.Nissewaard.nl/bomen>